

Izbija vsak dan razen nedelj in praznikov

Issued daily except Sundays and Holidays

LETO—YEAR X.

Ustanovna seja

Odbora za Jugoslovansko republiko

se vrši v soboto in nedeljo, dne 11. in 12. avgusta t. l.

DRVORANI SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE
2657—59 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

Začetek v soboto, dne 11. avgusta ob 9. uri dopoldne.

Do zdaj so priglasi le sledeče organizacije svoje odbornike:

Slovensko Narodno Podporno Jednoto zastopata glavna odbora Anton J. Terbovec, Cicero, Ill., in Matt Petrovič, Cleveland, O.

Slovensko Svobodno Miselnostno Zvezo zastopata Frank Bostich, Chicago, Ill., in Anton Zlogar, Cicero, Ill.

Jugoslovansko Katoliško Jednoto zastopata Matt. Pogorelec in Anthony Motz, oboje iz Chicaga, Ill.

Slovensko sekcijo Jugoslovanske Socialistične Zveze zastopata Filip Godina in Frank Šavš, oboje iz Chicaga, Ill.

Slovenskega Delavskega Sokola Chicaga zastopa Ivan Kušar, Chicago, Ill.

Sledeči slovenski listi so priglasi do zraj svoje zastopnike:

Prosveta, Glasilo in last S. N. P. J., katero zastopa njen glavni urednik Jože Zavertnik, oziroma v njegovi odsotnosti Ivan Molek.

Glas Svobode, zastopa M. V. Konda, oziroma v njegovi odsotnosti urednik A. H. Škubie.

Proletarec, katerega zastopa njegov urednik Etbin Kristan.

Čas, katerega zastopa Frank Kerže.

Kot smo poročali opetovano, ima vsaka slovenska centralizovana organizacija pravico voliti dva zastopnika, vsako slovensko samostojno ali k tujim organizacijam spadajoče društvo po jednega. Ker je čas do ustanovne seje jako kratak, želimo, da nam vsaka organizacija, ki je že volila svojega zastopnika, pošlje tozadevno obvestilo v najkrajšem času. Organizacije, ki do danes še niso volile, naj izvolijo, če mogoče, svoje odbornike za to velevažno gibanje.

Če bi katera organizacija ali društvo ne moglo izvoliti zastopnika do tedaj, naj jih voli pri prvi seji in naj jih naznani pozneje. Prihajenemu poročil tudi od listov, ki podpirajo naše gibanje.

Začasni odbor se je odločil radi jako važnih in tehtnih vzrokov, da se vrši ustanovna seja kolikor mogoče kmalu. S tem bo postavljen temelj, odpravljeni bodo vsi razni pomisleki, ki nastajajo zdaj in tu pa tam, da bomo vsa sosa vsi zbrani pri velikem delu za blagor naše nekdanje domovine.

Naslovite priglasi na Frank Kerže, 2711 So. Millard Ave., Chicago, Ill. ODBOR.

MISS RANKIN IN RUDARJI

Kongresnica se poteza za rudarje v Montani in zahteva zaplenbo metalčnih rudnikov.

DELAVCI APELIRAJO NA PREDSEDNIKA.

Washington, 7. avg. — Kongresnica Jeanette Rankin iz Montane je danes predložila resolucijo v kongresni zbornici za podpiranje metalčnih rudnikov. Obenem je v svojem govoru obdolžila D. Ryana iz New Yorka, predsednika Amalgamated Copper kompanije, da je on odgovoren za stavko in vse nemire v Butte, Mont. Gdđ. Rankin se je v svojem govoru karže potegnila za štrajkujoče rudarje v Montani.

Clifton, Ariz. — Državna delavska federacija Arizone je odposlala predsedniku Wilsonu pismo, v kateri apelira nanj, da podzame akcijo v zadevi 1,200 deportiranih rudarjev in biznismanov iz Bisbee, Ariz., ki so bili nasilno deportirani dne 12. julija t. l.

Brojčavka, ki so jo sprejeli delegati na konvenciji, se glasi: "Sesta letna konvencija" Arizonske državne delavske federacije "želi izvedeti, če podzame akcijo, da napravite zopet red in mir v okraju Coehise, Ariz. in vrnete domov iz Bisbeea deportirane moške. Ali naj smatramo, da Phelps-Dodgejevi interesi nadprejmi demokracije? Ta konvencija čaka na odgovor."

Dannelly, predsednik "Arizonske državne delavske federacije," je v daljšem govoru bil nastop delavske države v Bisbee. Dejal je, da taka dejanja pade ljudstvo v revolucijo, ker ljudstvo prihaja do spoznanja, da je včasih treba radikalne akcije, da se ohrani svoboda, ki jo je ljudstvo v tej državi živelo skozi sto trideset let. "Čas je minil za omahovanje," je rekel Dannelly. "Če postane ne more varovati mož v tej državi, potem moramo nekaj storiti, da varujemo sebe. Rečem vam možem in ženam, da imajo radikalno pravico, ki je nad vse, in pravico: Sloveski pravico, da vrate ustavne pravice."

ARETIRANI VOJAŠKI SKRIVUNI V CHICAGU

Aretiranci se izgovarjajo, da imajo brate v avstrijski armadi in zato se umičejo vojaštvu.

VOJAŠKI SKRIVUNI PRED SO. DIŠČEM.

Chicago, Ill. 7. avgusta. — Zvezni detektivji imajo polne roke dela s lovom na skrivune, ki se niso registrirali po vojaškem zakonu. Največ teh skrivunov je med inozemci. Včeraj je bilo 13 aretiranih in privedenih pred zveznega komisarja Foota. Med temi so tudi Hrvati Anton Branič, Ivan Kopljanač in George Petranovič. Branič pravi, da se ni zato registriral, ker ima brata v avstrijski armadi, pa se boji, da bi se moral boriti proti njemu. Ostali so izjavili, da sploh ne vedo ničesar o kakšni registraciji. Vsi so pridržani za velepoto in postavljeni pod poročstvo \$1,000 vsak.

John Boem, 1822 Dayton Str., je pri naboru vložil prošnjo za izvzetje iz razloga, ker ima pet bratov v avstrijski armadi. Zdravnik ga je potrdil.

Neki drugi izrebanec, ki je bil včeraj preiskán v pisarni 61. divizije, je na vprašanje, če ima koga, da mora skrbeti zanj, odgovoril: Imam par konj v svoji oskrbi, katerih ne morem zaupati nikomur."

Major Chipfield, ki nadzoruje vojaške nabore v Chicagu, je odstavil Henry Schoeninga, člana nabornega odbora v 52. distriktu, kjer prevladuje prebivalstvo nemške narodnosti. Schoening je obdolžen, da je bil preveč popustljiv pri oprostilnih prošnjah svojih rojakov.

Chipfield je tudi dobil pritožbe nabornih zdravnikov, da si nekateri izrebanec nalašč kvarijo oči z medicinskimi. Peter Stojak, po narodnosti Poljak in po pokličen strojnik, ki stane na 1121 N. Wood Str., je dejal pred naborno komisijo, da je pripravljen iti v armado, čeprav ima ženo in tri otroke. On bi rad videl svobodno Poljsko in poraz Nemčije, zakar rad da življenje, toda — dejal je — ameriška vlada ali kdokoli mora dati za oskrbo njegove družine več, kot znaša vojaška plača \$30. Komisar Graham Taylor je pritril, da \$30 res ni nobena mesečna plača za vojaka, ki ima ženo in tri otroke. Stojak je bil izvzet.

ZAPLENBA PREMOKOPOV V ILLINOISU

Državni obrambni svet priporoča, da guverner zaseže premokope. Ima pravico po ustavi.

PROTI PREMOKOVNIŠKIM BARONOM.

Springfield, 7. avg. — Državni obrambni svet za državo Illinois je danes podal poročilo, ki pravi, da ima guverner po ustavi pravico zaseči premokope, jih operirati v imenu ljudstva in določiti nižjo ceno za premog.

Chicago, Ill. — Obrambni svet države Illinois priporoča, da se skliče konferenca guvernerjev iz osmih srednjih držav, da se dočene složen nastop za določitev maksimalne cene za premog.

Lewy Mayer, predsednik pravnega odseka v obrambnem svetu, analizira usavno in pravno moč držav, ki naj bi bile zastopane na konferenci.

Guverner Lowden je s tem dokazal, da se strinja z njegovo akcijo, ko je rekel, da so cene pretirane.

Guverner Lowden in guverner Goodrich iz Indiane, sta konferencala zadnji petek. Na konferenco bodo povabljeni še naslednje države: Indiana, Missouri, Michigan, Ohio, Kentucky in Wisconsin.

Premogovniški baroni so zagovarjali vedno odušne cene na ta način, da so rekli, da ena država ne more rešiti vprašanja glede premoga, da 65 odstotkov premoga, ki ga rabijo v Chicagu, prihaja iz drugih držav. Seveda je to zelo piškav argument, ki ne opravičuje odušnih cen za premog, še posebno radi tega, ker se rekli, da bi šel premog iz Illinoisa v države Indiana, Iowa, Michigan in Wisconsin, kar bi povzročilo, da bi bil lokalni trg posušen. Gospodje se pač motijo, če tako argumentirajo.

Če bi bil premog iz države Illinois precej cenejši kot premog iz drugih držav, bi ne odhajal v druge države, ampak bi ostal na domačem trgu in ljudje bi ne kupovali premoga iz drugih držav, ki bi v primeru s kakovostjo imel previsoko ceno.

Premogovniški baroni so napravili majhno zmoto s takim argumentiranjem, ki se jim je pripetila radi tega, ker imajo rudnike tudi v drugih državah in se boje, da bi premog iz teh držav, ki ima seveda tudi visoko ceno, ne prihajal več na trg v Chicagu.

Operatorji v državi Illinois ne bodo zadovoljni tudi s to akcijo, da se uravna cena premoga za osen držav. Rekli so že, da je treba čakati na akcijo zvezne vlade. To se pravi z drugimi besedami, da zahtevajo uravnanje cen premoga za vse države hkratno, in dokler se to ne zgodi, se bodo postavljali po robu proti znižanju cen, četudi siromaki po zimi zmrznejo, ker ne morejo plačati visokih cen za premog.

Patriotični (?) premogovniški baroni pravijo direktno: "Veste, taka vprašanja ni lahko rešiti. Najprvo je treba preštudirati, če ni reševanje takih vprašanj v protislovju z obstoječimi postavami in ustavo."

Kaj to pomeni? Premogovniški baroni pojdejo pred sodišče, če določijo maksimalne cene in bodo napeli vse svoje moči, da jim ostane pravica za določevanje cen.

Premogovniški baroni so sicer "patriotični" ljudje kot vsi kapitalisti, toda če pride profit v nevarnost, tedaj tolmačijo "patriotizem" po svoje in sicer na ta način, da niso prikrajšani na profita.

Chicago in okolica: V sredo jasno. Nespremenjena temperatura. Južni in južnoistočni vetrovi. Povprečna temperatura v zadnjih 24 urah: 70. Solnce izhaja ob 4:49, zahaja ob 7:02.

MIROVNE GOVORICE V PRID NEMCIJE

Wilson ne bo poslušal mirovni predlogov, ki napeljujejo vodo na kajzerjev mlin.

PREDSEDNIK WILSON IN MIR.

Washington, D. C. — Predsednik Wilson je pripravljen razpravljati o mirovnem vprašanju, če je ponudba odkritosrčna, ne bo se pa dal ujeti z mirovnimi predlogi, ki imajo namena končati vojno, ampak služijo le pridobivanju časa ali pa napeljujejo vodo na "mirovni" mlin Nemčije.

Tako se je izrazil senator Lewis iz Illinoisa po konferenci, ki jo je imel s predsednikom.

Ravnatoko je dejal Lewis, da predsednik želi, da ima kongres malo oddiha, preden začne zimsko zasedanje. Predsednik upa, da bo vojni program pod streho do 1. septembra tega leta.

Lewis je dejal: "Ne ponavljam besed predsednika, ampak govornim zase, če se pokažejo prva mirovna znamenja, ki imajo za podlago načela, radi katerih je šla Amerika v vojno, tedaj se bo predsednik prvi pečal z njimi, ampak če se pokažejo le navidezno za mir — da služijo nadaljnim vojnim krutostim — da ogoljufajo Ameriko, tedaj se bo dal predsednik zadnji ujeti.

Dežela bo slišala predsednika govoriti o miru ali vojni, kadar ga pokličejo aktualne razmere, da govori kongresu in ljudstvu. On ne bo dovolil, da ameriško ljudstvo zgubi pravice ali da trpi krivice, dokler more njegovo delo preprečiti take reči. Dalje ne morem govoriti o tem predmetu."

Senator Lewis je takoj po poslanici novega nemškega kancelarja Mihaelisa nemškega državnemu zboru izjavil, da je poslanica ponudba za mir po pogojih zaveznikov. Vprašal so ga, če se je o tem razgovarjal s predsednikom.

Lewis je odgovoril: "Lahko rečem, da se mi zdi, da je predsedniku všeč, da ljudstvo in kongresniki razpravljajo o glasovih o mogočem miru, ki so prišli iz tujine." Na to je pa senator dodal: "Konferenca se je pečala s splošno zakonodajno situacijo. Predsednik želi, da se stori vse, kar je mogoče, da hitro konča vojna zakonodaja, da kongres in uradni deli dobe malo počitka, preden prične decembersko zasedanje. Posebno želi, da senat kmalu konča življsko in davčno predlogo. Izrekel je željo, da povem njegove želje senatorjem, da upa, da bo hitro delo prineslo malo počitka."

OBTOŽBA PROTI GRAFTU PRI GRADNJI TABORIŠČ.

Washington, D. C. — Kongresnik Wood iz Indiane je dejal, da je živa potreba, da se določi in izvoli odbor za nadzorovanje vojnih stroškov. V dokaz je navedel, kako grade vojaško taborišče Fort Benjamin Harrison blizu Indianapolis.

Kongresnik je rekel, da Gaylor Construction kompanija gradi taborišče Fort Benjamin Harrison, ki po pogodbi dobi plačane vse konstruktivne stroške z desetimi odstotki profita.

Wood je dejal: "Tako so ti kontraktorji — po teoriji, čim večji so stroški, toliko višji je profit — pomnožile stroške, ne da so le plačali pretirane cene za material, ampak plačali so delavcem izredno visoke in nepravilne mezd.

Znano je, da so bili kontrakti po tem sistemu — vsi troški več deset odstotkov profita — oddani ljudem, ki so bili krivi, da so oplenili kanadsko vlado in so bili po odkritju spodenji iz dežele. Prepovedali so jim se vrniti v Kanado."

RUSI VRGLI NEMCE NAZAJ. HRVATI ZAHTEVAJO SVOBODO.

Ruske čete so pognale Nemce na 10 milj široki fronti. Nemška ofenziva v Moldaviji. Poljske demonstracije v Krakovu. Vodja kmečke stranke zahteva v saboru neodvisnost Hrvatske. Zavezniška konferenca v Londonu. Druge vesti z bojišča.

London, 7. avg. — Danes je bila tukaj otvorjena zavezniška konferenca, ki je nadaljevanje pariške konference prejšnjega tedna. Poleg angleških državnikov so navzoči francoski ministrski predsednik Ribot, Sonnino iz Italije, Pašić iz Srbije in zastopniki Rumunije.

Hrvatski zahtevajo neodvisnost.

Curih, Švica, 7. avgusta. — Iz Budapešte je danes prišla semkaj vest, da je Stefan Radič, vodja hrvatske kmečke stranke, zahteval v hrvatskem saboru v Zagrebu, da se mora Hrvatska popolnoma emancipirati od Ogrske, ogrske šole na Hrvatskem se imajo zapreti, Banat in Labača se imata absolutno ločiti od Ogrske in iz Hrvatske ter imenovanih pokrajin se imata postaviti neodvisna jugoslovanska država, ki se lahko pridruži Srbiji, ako želi ljudstvo.

Poljske demonstracije v Krakovu.

Curih, 7. avg. — Iz Dunaja poročajo, da so bili pred kratkim veliki izgredi Poljakov v Krakovu, kjer je zboroval poljski državnozbornski klub. Pred poslojtem je zbrala velika množica demonstrantov, ki so zahtevali, da se imata takoj izpustiti iz zapore general Pilsudski in ostali Poljaki, ki so zaprti v Varšavi zaradi "izdajstva" napram Nemčiji. Dalje so demonstranti zaklinjali poslanca, da ne smejo delati nobenega kompromisa z avstrijsko vlado. V spopadu s policijo, ki je razpršila demonstrante, je bilo več oseb ranjenih.

ANGLEŠKI DELODAJALEC JE ZA ŠESTURNI DELAVNIK.

Manchester, Anglija. — Lord Leverhulme, veletovarnar, ki izdeluje milo, se je izrekel za šesturni delavnik. On priporoča, da delavec delajo v tvehih patajih: od 7 a. m. do 1:30 p. m. in od 1:30 p. m. do 8 p. m. Dopoldanska partija naj ima poldrugo uro za zajtrk, popoldanska pa poldrugo uro za južino.

Lord Leverhulme ni tega storil iz človekoljubja, ko je uvedel v svoji tovarni šesturni delavnik. On pravi, da se šesturni delavnik izplača za podjetnika in delavec prikel je do zaključka, da delavec več producira in da se jim za šesturni delavnik lahko plača mezza za osmurno delo.

V Ameriki se pa najdejo kapitalisti, ki pravijo, da jih ugrožajo bankrot, če znižajo dvanaesturni delavnik na deset ur dnevnega dela.

ČE BI BILE DELAVKE ORGANIZIRANE.

San Francisco, Cal. — Državna komisija je določila \$10 minimalno mezd. Ta določba dokazuje, da postojte tudi v republikah razredni, ki jih ustvarja kapitalistični gospodarski sistem.

Žene, ki zaslužijo mezd, ki komaj zadostuje, da se življenje ne loči od telesa, bi lahko dobivali boljše mezd, če bi bile organizirane. Ne bilo bi jim treba prositi države, da nekaj stori zanje, ampak zahtevale bi lahko, kar jim gre od produktov njih dela.

Petrograd, 7. avg. — Iz Kišineva javljajo, da so Rusi danes vrgli avstro-nemške čete nazaj na deset milj široki fronti od Čotina med Dnjestrom in Prutom. Čotin je na gališko-ruski meji.

Berlin čez London, 7. avg. — Uradno poročajo, da so avstro-nemške čete danes pridole ofenzivo na rumunski fronti. Nemci so napadli ruske položaje severno od Fokšanov, ujeli 1300 mož in vplenili 13 topov.

Paris, 7. avg. — Uradno javljajo, da so francoske čete napadle Nemce v Šampaniji in prodrele na treh mestih v nemške linije.

Washington, 7. avg. — Državni department je dobil obvestilo, da je Liberijska, zamoraka republika na zapadnem bregu Afrike, napovedala Nemčiji vojno.

Ženeva, 7. avg. — Iz Dunaja javljajo o ljutih bojih na meji ruske dežele, Besarabije in na rumunski fronti. Rusi so se ustavili med Dnjestrom in Prutom, kjer so si izbrali ugodno bojišče in tamkaj se zdaj razvija vroča bitka, ki je posebno huda v okolici Toporovec in Baranovcy. Severno od reke Putae nadaljujejo rusko-rumunске čete silovite napade, ki imajo namen olajšati avstro-nemški pritisk ob rekama Moldavi in Bistrici.

Petrograd, 7. avg. — Zapadno od Brodja so ruske čete odbile nemške napade. Severnoistočno od Černovic so naše čete razvile ofenzivo v okolici Toporovec in Baranovcy, kjer so okupirale vrsto hrubov in pognale sovražnika iz omenjenih vasi ter vplenile štiri topniške baterije in več strojnih pušk. Sprito premoči sovražnega protinapada so se naše čete umaknile do svojih glavnih položaj in uinile vpljenjene topove, ki jih niso mogle vzeti seboj. Južno od Černovic nadaljuje sovražnik svoje prodiranje v okolici Doline in ob rekama Seret in Sučava.

Berlin, 7. avg. — Ob reki Zbrod so bili včeraj lokalni spopadi. Med Dnjestrom in Prutom so se Rusi pripravili za bitko.

Z rumunske fronte.

Petrograd, 7. avg. — V smeri od Kimpolunga nadaljuje sovražnik ofenzivo. V sled nestabilnosti nekaterih naših vojaških enot so bile naše čete primorane umakniti se proti iztoku. Sovražnik je prekorčal reko Bistrico.

Berlin čez London, 7. avg. — Južnozpadno od Černovic, na rumunski fronti nudi sovražnik velik odpor. Naša ofenziva se nadaljuje. Naše čete so pri Seretu in so po ljuten boju okupirale trg Radavee. Na obeh straneh Moldave in na istočnem bregu Bistrice smo iztrgali Rusom nekaj hrubov. Nepristani rumunski napadi na goro Kasinul in Malo Lepko, severno od Putne, so brez uspeha.

Bojše v Belgiji je spremenjeno v močvirje.

London, 7. avg. — Današnje uradno poročilo ne mavya nobenih posebnih dogodkov z zapadne fronte. Neuradna poročila pa govorijo, da je veliko bojišče v Flandriji — morje blata in mlakuže. Dež, ki je bil skoraj teden dni, je popolnoma razmočil široke planjave in umazana voda je poplavila ravnino, kakor tudi granatne jame, ki so deset do petnajst čevljev globoke. Prehod čez te planjave je nemogoč; vojak bi se (Dalje na 5. str., 1. kol.)

DOPISI.

VREDNO PREMISLEKA IN UVAŽEVANJA.

V zadnji izdaji "Prosvete", št. 179, so se vrinile v tem članku nekatere neljube napake in sicer:

Stavek: "Med temi jih je 224, ki štejejo več kot 25 članov in 94, ki imajo manj kot 52 članov" bi se moral glasiti pravilno: "Med temi jih je 224, ki štejejo več kot 25 članov in 94, ki imajo manj kot 25 članov."

Stavek: "Če bi se vrnila konvencija po zadnjem računu, bi 224 društev volilo 229 delegatov, 95 društev pa bi volilo 47 delegatov" se glasilo pravilno: "Če bi se vrnila konvencija po zadnjem računu, bi 224 društev volilo 229 delegatov, 94 društev pa bi volilo 47 delegatov."

Stavek: "Če vzamemo zdaj vožnjo in dnevnice vseh tristo delegatov tedaj dobimo, da bi veljala konvencija našo Jednoto trideset tisoč dolarjev" se mora glasiti: "Če vzamemo zdaj vožnjo in dnevnice vseh tristo delegatov, tedaj dobimo, da bi veljala konvencija našo Jednoto trinideset tisoč dolarjev."

Stavek: "Kje se bo vzelo ostalih dvanajst tisoč 637 dolarjev" je pravilno: "Kje se bo vzelo še ostalih dvanajst tisoč 637 dolarjev?"

Toliko v pojasnilo, da ne bo kateri napačno sklepal, ali da ne bo v zmoti.

West Mineral, Kans. — V zadnjem času se čita jako malo poročil iz tukajšnjih naselbin, menda radi tega, ker se naselbine v tukajšnji okolici krejijo ravno tako, kot sneg v sponladi. Pred nekaj leti so bile tukajšnje naselbine še jako evetoče in obljudene, toda v zadnjem času pa beže ljudje vedno bolj in bolj od tukaj. To pa vse radi tega, ker se premogarska industrija bliža vedno bolj h koncu. Vsi premogokopi so večinoma že izčrpani in ti, kateri obratujejo, so vsi prenapolnjeni z delavci. Vedno je polovica delavcev doma in ko ti pridejo na vrsto, da dobe prostore, pa morajo zopet drugi, kateri so končali svoje prostore, ostati doma. Nekateri morajo čakati po več mesecev, da dobe delo. Radi tega je samoumevno, da se ljudje izseljujejo iz teh naselbin in gredo v kraje, kjer je več zaslужka ozimora dela. Tako je ta naselbina, kjer bi vam jaz, štela še pred kratkim sedemdeset družin in veliko število samecev, sedaj pa prebiva tukaj še kakih deset družin. In tudi nam se vedno bolj bliža čas, ko bomo morali pobrati šila in kopita in iti a trehuhom za kruhom.

V državi Kansas vlada splošna suša. Prejšnja leta je pobrala suša samo koruzo in pšenico, letos je pa še tisto, kar utrujen in izčrpan delavec najbolj poželi, ko pride domov iz dela, da se nekoliko okrepča. In ravno ta suša je največji vzrok, da se ljudje selijo iz teh krajev. Tudi mene bo pregnala iz te naselbine v kako drugo državo.

Kar se tiče drugih razmer, so

sploh vse pod psom. Draginja neznanosna, zaslužek pa majhen. V sedanjih časih mora biti človek res nečinja, da more preštudirati, kako se bo preživel s svojim dnevnim zaslužkom, sicer se mu hitro pokažejo naokrog same niče.

John Demarehi, član SNPJ.

Columbus, N. M. — Naznanjam vsem prijateljem, znancem in članom Slovenske narodne podporne jednote, da smo se vedno tukaj v Columbusu, N. M., kjer štrajkamo in bomo toliko časa, dokler se družbe ne sporazumeje z našimi delavskimi voditelji, pa naj traja štrajk še eno leto ali pa magar dve ali več. Nekateri hodijo na obisk v Besbee, Ariz., k svojim družinam, katere so morali zapustiti v času izгона, ki se nahajajo v zelo slabem položaju in nekateri so še bolni. Toda, kdor pride v Besbee, primejo vsakega takoj družbeni beriči in ga ženejo pred sodnijo, kaktera je sedaj popolnoma v družbenih rokah. Tam ga natanko izprašujejo, od kje da pride, kakšne narodnosti da je in kaj hoče tukaj. Nato mu dajo toliko časa, da pobere svoje stvari in se mora odpeljati s prvim vlakom iz mesta. Kdor tega ne stori, ga takoj zaprejo v ječo in to samo po noči, po dnevi pa mora delati na deželni cesti in sicer brezplačno. Kdor se pa uda, da gre skopat, je pa zanj vse dobro.

Čenjeni člani, lahko izpredvidite, v kakšnem položaju se nahajamo tukaj. Veliko je tukaj družin, katere se nahajajo v jako slabem položaju in imajo od tri do pet otrok. Sami so pri podpornih društvih, katere je tudi treba vsak mesec plačati. Toda kje vzeti denar, katerega nam še za živež primanjkuje, ker večina nam ni bilo mogoče vzeti od doma, ker so nas tako hitro izgnali? Kdor pa gre v Besbee, mu pa preti nevarnost, da bodo še slabše delali z njim, kot so pa v prejšnjih časih, s sužnji. Radi tega se obračamo do vseh članov SNPJ., da nam prikažejo dar bomo sprejeli z največjo hvaležnostjo. Vsakdo naj premisli, v kakšnem bednem položaju smo, ker smo v popolnoma tujih krajih, brez gmotnih sredstev in v boju zoper kapitaliste.

Sledeči rudarji se vedno delaj: in so člani SNPJ.: Valentin Kraj, Jos. Šafar, Jurij Šafar, Jos. Heklar, John Pečanič, Andrej Ogrin, Sam Kasun, Jurij Bakota in Anton Bakota. Ti vsi so člani SNPJ. Nadalje opozarjam vse člane društva "Arizona," števil. 212 S. N. P. J., ki so odpotovali iz Besbee, Ariz., in se sedaj nahajajo na štrajku, da se v vseh društvih zadevah obračajo na društvenega tajnika Jos. Petrušiča, Rof. Camp. No. 1., Columbus, N. M.

Za sedaj naj zadostuje; prihodnjic hočem še kaj več poročati. Prostovoljni prispevki naj se blagovoljivo pošiljati na društvenega blagajnika:

Andrej Špaecal,
Rof. Camp, No. 1. Columbus,
N. M.

Aliquippa, Pa. — V tukajšnji naselbini so delavske razmere še nekoliko povoljne, toda življen-

ske razmere so pa pod psom. Delamo skoro vsaki dan, toda kaj nam to pomaga, ker so pa življenjske potrebine tako drage. Tako na primer prodajajo prekupovalci premoga bušelj po 35c. Potem pa sodite.

Mogoče kdo misli, da spimo spanje pravičnega, ker se nihče ne oglasi in ne poroča o družbenih razmerah. Toda temu ni tako. Tako smo pred par leti ustanovili slovensko samostojno društvo "Sokol," katero bo sedaj inkorporirano. Cilj tega društva je pomagati do izobrazbe tukajšnjim rojakom. Radi tega pozivljamo vse tukajšnje rojake, da pristopajo k temu društvu, katerim je kaj mar izobrazba in napredek naselbine. Zdravimo se in delujmo neumorno toliko časa, da si bomo postavili svoj lasten dom. Sedaj moramo zborovati po raznih kletih podobnih dvoranam, kjer se nikdar ne morejo vršiti seje mirno. Velikokrat se je že prigodilo, da je moral društveni predsednik sejo prekiniti in sicer le radi nemira, kateri je bil v dvoranah. Pogledimo le po drugih naselbinah, kako krasne domove imajo Slovenci, ki so imetje vseh Slovencev in ne kako privatno podjetje, katero bi izrabljalo delavce. V zadržanosti in požrtvovalnosti se vse doseže.

Radi tega apeliram na vse zavedne Slovence, katerim je napredek in izobrazba pri sreči, da se poprimejo dela in delajmo toliko časa, da dosežemo svojo lastno dvorano. Ne vstrajamo se truda in boja, ampak nevstrajamo naprej do našega cilja — slovenski narodni dom. Ako bomo složni, ako se resno poprimemo dela, nam je uspeh zagotovljen.

Poglejmo nekoliko v staro domovino in premislimo nekoliko ondotno nečloveško klanje. Pomislimo nekoliko, kdo je vsega tega klanja vzrok. Avtokracija in kapitalizem. In ravno ta dva sta največja nasprotnika vsake izobrazbe za delavca, vsakega napredka in blagostanja.

Raditega je potrebno, da se odpravita ta dva nasprotnika človeške družbe. Radi tega se moramo izobraževati in organizirati, da bodeta ta dva moderna zločina padla in prejela vsak svoj zaslužek od strani delavstva. V stari domovini je vedno veljalo načelo: Delaj, plačaj in molči. Koliko pravice je imel delavec po zakonih, so mu jih hitro vzeli, ako jih je dobil. Sedaj je pa že zakon, da se mora vsakdo klati, moriti in ubijati druge narode, katerih ni nikdar videl in ne poznal. Ameriški kapitalisti pa niso nič boljši. Tudi tukaj izrabljajo delavstvo, kolikor le morejo. Preganjajo jih, kolikor le morejo.

Radi tega se moramo tesno združiti in na dan volitve složno kot en moč na volišče in skupno glasovati za delavske kandidate. Ne pustimo se na dan volitev zapeljati od kapitalističnih priliznjencev in drugih kapitalističnih začetnikov. Ne smemo verjeti, kaj nam bodo pred volitvami obljubljali, ampak ozirati se moramo nazaj v pretekle čase, kakšne dobrote smo življali.

Radi tega proč s kapitalizmom

in avtokracijo! Kadar se bomo iznebili teh dveh sovražnikov, tedaj nam bo zasijala svoboda in prej ne.

Radi tega moramo vsi, komur je mar dobrobit Slovencev v starem kraju, delovati za jugoslovansko federativno republiko, v kateri bo imel vsak narod svoje pravice. Ne smemo dopustiti, da bi nas prodali kakim monarhiji, kjer bodo vladali kralji po "božji volji." Kjer je monarhija, je zavetje tudi kapitalizma, česar ne more biti v republiko, ako narod hoče. Seveda, kjer pa narod sam pospešuje kapitalizem, ker noče porabiti svojih pravic na dan volitve, pa ni mogoče drugače, ker glasuje za kapitalistične kandidate.

Radi tega naprej za jugoslovansko federativno republiko in proč s kraljestvom in kraljem, kateri si vedno prilastuje pravico, da je odgovoren bogu in ne ljudstvu.

Bartol Jerant.

Johnstown, Pa. — Naznanjam članom društva "Adrija," števil. 3 SNPJ., da sem prostovoljno odstopil od tajniškega mesta, katerega je sedaj prevzel brat Jožef Pečaj, 701 Chestnut Street, Johnstown, Pa. — Opozarjam vse člane, kateri kaj dolgujejo v društveno blagajno, da to poravnajo vsaj do 12. avgusta, t. j. do prihodnje seje.

Deloval sem sedem let kot društveni tajnik in sem po svojih močeh deloval za napredek SNPJ., kjerkoli in kakor sem mogel. Zahvaljujem se vsem bratom, ki ste mi v vsakem oziru šli na roke, kolikor ste mi mogli. Radi tega priporočam tudi novega tajnika, da mu pomagajte v vseh slučajih. Pozivljam vse člane, da delujemo složno vsi za napredek našega društva in agitirajmo med rojaki, da pristopijo v naše društvo, da bomo imeli koncem leta vsaj sto članov. Pustimo vse osebnosti na stran, kadar delujemo za društvo. Ravnajmo se po pravili in izpolnjujmo točke in to vse, ne samo nekaterih.

Resnica je, da imamo v tej naselbini mnogo nasprotnikov, kateri bi radi uničili naše društvo. Delajmo na vse mogoče načine, edino s tem namenom, da bi nam škodovali. Toda ne smemo se na to ozirati. Vsaka dobra stvar ima svoje nasprotnike. Kakor smo se morali pri ustanovitvi društva boriti, tako se bomo še nadalje, akoravno se naši nasprotniki poslužujejo srdstev, katerega so v nasprotju z vsemi društvenimi pravili in ustavi edino, da bi nam škodovali na članstvu. Toda vse skup jim ne bo nič pomagalo. Mi se ne smemo ustrašiti, ampak korakajmo dalje po naši začrtani poti.

John Hribar.

Goldfield, Colo. — Vredno premisleka in uvaževanja. Pod tem naslovom piše brat Frank Kerže, urednik "Časa" v "Prosveti", št. 179 z dne 1. avgusta zelo važen članek, katerega naj vsak član natančno in pazno prečita. Kdor pa slučajno še ni prečital tega članka, ga pa opominjam, naj si ga preskrbi in prečita.

Brat Kerže se predvsem najbolj ozira na visoke stroške bodoče konvencije. Ako se pravočasno kaj ne ukrene, bodo v resnici stroški ne le luksusa, ampak direktna potrata denarja.

Premislil sem to še pred kesto redno konvencijo in delegati te konvencije se bodo gotovo še spominjali, ko sem kot delegat društva "Višava" št. 100, stavlil predlog, da naj zadostuje po eden delegat povprečno na vsakih 200 članov za bodočo konvencijo in da naj se jednota za ta slučaj razdeli v distrikte ali države. Moj proračun je bil za k večjemu do 75 članov konvencije, katero število popolnoma zadostuje za tako organizacijo kot je S. N. P. J. Zakaj moj predlog ni bil sprejet, tega še danes ne vem, ampak mislim, da je vzrok ta, ker je bilo že na šteti redni konvenciji preveč delegatov-govornikov in premalo poslušalcev in volilcev.

Danes, ko čitam članek brata F. Keržeta, vzbudilo se je zopet v meni panje, da je še čas, ko se lahko preprečijo visoki stroški bodoče konvencije in znižajo vsaj za dve tretjini.

Ako je katero društvo za ta predlog, ga lahko inicijativa in da na splošno glasovanje. Sicer je težko spremeniti kako točko v ustavi ali pravihlih potom splošnega glasovanja, vendar je to mogoče, ako se nekoliko potrudimo.

Nekateri člani-dopisniki so tudi nasprotni odboru za sestavo pravili. Moje mnenje je pa, da je tak odbor potreben celo od konvencije do konvencije. Ravno tako so tudi potrebni za časa konvencije še drugi odseki ali odbori, ako se pričakuje hitro reševanje različnih stvari. V kratkem rečeno, konvencija naj bi se vršila potom odsekov ali odborov in čas naj bo določen, kako dolgo sme trajati.

Pomislimo, vsaka trdva, trgovci in vsak delavec mora danes skrbeti, da zniža svoje stroške, in to tudi stori kolikor mogoče. Zakaj bi tega ne storila Slovenska narodna podpora jednota?

Peter Geshell.

Collinwood, O. — Javljam nujenemu občinstvu in vsem štujem v Collinwoodu, Clevelandu in okolici, da se vsi veselijo štva "Mir" št. 312, SNPJ., ki deljo, dne 19. avgusta in ne 9. kor je bilo pomotoma poročano ziroma kakor je tiskarski preustrojil datum 19. v 9. številki "Prosvete". — Kako bilo je poročano v omenjeni št. ki, je društvo preskrbelo jasno širen in bogat program, da bi stare in mlade obilo zabave v kem oziru. Program je sledeči:

1. Pozdrav predsednika.
2. Nastopi brat gl. poročnik Petrovič: Zakaj se mora društvo organizirati strokovno in litično.
3. Petje; nastopi pevski "Soča".
4. Ženska in možka dirka krasno darilo.
5. Srečolov za krasno zlato ričico z znakom SNPJ.
6. Srečolov za krasno darilo.
7. Licitacija 14-karatne ženske zapestnice (bracelet).
8. Krasna darila najboljšim salecm.
9. Brezplačna otroška pojed.
10. Koneert slovenske "Triglav".

Kakor je bilo tudi že poročeno je društvo sklenilo, da se o 20-odstotkov čistega dobička korist "Nar. Doma" ali "Dobroškega Doma". Iz tega se razda ima društvo namen delovati dobrobit, korist in napredek tukajšnje naselbine, oziroma za ali Del. Doma", kar bo v korist in izobrazbo. Radi tega liram na vsa sosednja društva vse rojake iz tukajšnje in bližnje okolice, da se udeležijo v vseh mnogobrojnem številu in s tem di nekoliko pripomorejo k učenju te prekristne ideje sploh k napredku cele tukajšnje slovenske naselbine. Zbavaj vsakega udeleženca na izbiro, si bo star ali mlad. Za izvrstno strelbo v vsakem oziru bo veselilni odbor. Torej na svila na Kastelekih farmah dne 19. gusta t. l.

A. Ličen, predsednik

Še enkrat apeliramo

predno vstavimo pošiljanje lista. Apeliramo na vse one naročnike, ki še niso ponovili svoje naročnine, da to store hitro prej mogoče, ako nečajo, da se jim vstavi pošiljatev lista. Vsem onim, ki se ne bodo odzvali temu pozivu tekom par tednov, bomo list vstavili, papir je drag in nemogoče je list komu pošiljati prosto, sicer pa tega ne dovoljuje zakon. One, ki ne mislijo več naročnine ponoviti, pa prosimo, da nas takoj obvestijo. Naročnina se lahko plača pri naših društvenih tajnikih, naših pooblaščenih zastopnikih, ali pa ji pošljete samo na upravništvo

"PROSVETA"

2657 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

Sedaj imate še zadnji čas, da naročite list za to ceno.

DR. VELIMIR DEŽELIČ: V službi kalifa.

Fatima je hlinila bolelost, ker je vedela, da bi njen odhod iz Kordove bil naravnost poguben za Strezinjo. Na noben način ni hotela pristati na to, da bi ubogala Ibrahima. Ona mora vendar k Wadhī, da osvobodi Strezinjo.

— Ali ti pozabljaš, dekle, da padeš v nemilost pri gospodarju, ker ne poslušaš njegovih ukazov.

— Imaš morda prav, ali jaz mislim, da je v njem vendar toliko srca, da me slabotne ne bo silil na pot?

— Žal mi je, da sem dobil tak odgovor. Vedeti moraš, da se že dva dni bije v Kordovi boj. Vedeti moraš, da se vsak trenutek lahko zvrši bitka neugodno za nas. Tedaj bodo navallili zmagovalci na nas in ti postaneš plen nenasitnih krvoločkov. Ne varaj se. Kaj bi ti divjaki storili s teboj?

— Naj store, kar hočejo, jaz ostanem tu in dovolj.

— In ne greš za nobeno ceno od tod?

— Na noben način.

Ibrahimu ni preostalo nič drugega, kakor da se vrne v sobo k Mehu.

Ta se je še vedno razgovarjal s starko. Ko je povedal na kratko, kaj je opravil, je sedel v kot in jel razmišljati.

Tudi Meho je molčal nekaj časa, nato pa pretrgal molk in se obrnil k starki.

— Vidiš, mamka.

— Nisem tvoja mati — se zareži starka.

— Ne srdi se!

— Kaj želiš?

— Ti bi nam lahko pomagala.

— Kako, kje?

— Radi Fatime.

— Jaz?

— Ti, da.

— Na pravo ste se namerili. Ne, s tem se ne bou pečala.

— Ali će deliva plen s teboj. Glej, tudi ti lahko potem vse svoje življenje živiš mirno in srečno. Lahko se poročiš, ker boš bogata, si celo kupiš v Kordovi hišo . . . Ha, kaj misliš?

Starka s prva, kakor da ni verjela lastnim ušesom. Ona, da postane lastnica hiše, da se še lahko celo poroči. Ne, kaj takega ni niti sanjala.

— Ali je to resnica?

— Zakaj ne, ako si pametna.

Starka jame razmišljati. Resnica, tudi Fatima ji je obljubila, da jo osreči, da jo povede v svoj dvor preko morja, da bo srečna do smrti. Da, ali to je bilo še v zraku. Kdo ve, ali že ni Strezinja umrl. Kdo ve, ali ne pusti Strezinja Fatime na cedilu, ko pride iz ječe in se vrne v prvatako deželo? Ono strašno potovanje po morju, katerega se je bala in tisti tuji ljudje in navade. Napoleč bi bila le neke vrste sužnjica. Ali to, kar ji pripoveduje Meho, to je nekaj drugega. Ostala bi v svojem kraju, postala samosvoja gospodinja in dobila še celo moža. Ta so bile sijajne obljube.

— Ali mar misliš — reče mirno — da dobita za Fatimo toliko, da bi mi lahko izplačala toliko?

— Brez dvoma. Samo na dobrega kupeca se

moramo nameriti. Ali ne veš, kako je Ibu Zamin prodal eno dekle za stotisoč dir, a drugo, Sadu za 90.000 dir, a tretjo, Zarko za 80.000 dir. Ali to ni sijajno? In Fatimo lahko kupi sam kalif.

Starki so se iskriale oči.

— Da, ali tukaj je ne bodeta prodala. Tu vaju vjamejo.

— Kdo misli, da jo tu prodamo? Mi greno drugam.

— In kaj želiš od mene?

— Želiva najprej, da ji daš naspaj, ki jo uspa. aNto jo položimo v sanduk in ta sanduk privedemo na osla ter tako odidemo iz mesta. Ko pridemo v mesto, kjer smo varni, jo vzamemo iz sanduka, ti jo oživiš ter dobiš večjo nagalo, da jo odgojiš v naše svrhe.

— In da vse to storim?

— Si razdelimo skupiček.

— Hm.

— Kaj premišljaš?

— Žal mi je dekleta.

— Zakaj žal. Dobro se ji bo godilo.

— Ali ona je zaljubljena.

— Izgine to, ko bo imela vsega v izobilju.

— Torej naj pristanem?

— To je tudi najpametnejše od tebe.

— Dobro torej — reče starka utrpaje s trepalnicami. — Pristajem.

In za trenutek na to je bila pri Fatimi. Fatima ni slutila nič hudega. Starka se je hlinila na pram nji s svojo ljubezljivostjo.

In tudi tedaj, ko ji je podala čašo, v katero je vsula nekaj prašek, se je smejala zelo ljubezljivo.

Fatima ni opazila, da je nekaj v čaši, kar bi ji moglo škodovati in za pol ure je trdno zaspala.

Starka jo je dolgo motrila. Nato je polno glavo na njeno srce in uveril se, da spava, je šla k Ibrahimu in Mehi.

— Torej — reče in stopi v sobo. — Jaz svoje izvršila. Ona spi trdno in se ne prebota tako kmalu. A sedaj je vrsta na vaju. Hajd delo!

Ibrahim in Meho planeta, da izvršita, sta sklenila.

Na njunih obrazih se je zrealila zadovoljnost. Starka jo je torej ubogala.

Grečjo po dolgem hodniku do sobe, v kateri je bila Fatima, izmenjata nekaj živahnih pogovorov, s katerimi sta dala duška svojimi mislimi. Te misli niso hotele, da se izrazijo glasno, za sledila jima je starka.

Tudi na njenem lieu se je zrealila zadovoljnost. Ni bilo tu nobene črte ki bi pričala, da je žal, ali da bi jo pekla vest. Bila si je srečna da dobro dela. Prvič, da dela dobro sebi, ker stane samosvoja gospodarica in bo gospodinjica drugim, kakor so drugi gospodarji nad njimi. Zbog tega pa se tudi ne bo hudo godilo njemu, timi, zakaj prišla bo v bogat harem, morda k temu kalifu, kjer ji dragulji in nakit, krasne leke in izborna jed in pijačo ter druge stvari bijejo iz glave te bedaste misli na onega v tistojaki Strezinjo ki se je od nekod priklatil v tistobsko deželo, da se oprime krasnih deklet, grozdeju mu bo prekalilo.

Ko odpre Ibrahim vrata, stopi trojica v timino sobo. Prepričali so se, da je resnica, je rekla starka.

Na svojem ležišču je počivala Fatima, polna s tanko kopreno. Zdelo se je, kakor da se odhlja v sanjah . . .

Razprave o iniciativnem predlogu št. 10.

Goldfield, Colo. — Ker je članstvu dana priložnost vdeležiti se debate o predlogih splošnega glasanja št. 10, oglašim se tudi jaz s svojimi argumenti. Ozirajoč se na opombo, bom kolikor mogoče kratak. Kar se tiče stvarnosti, so naj članstvo.

K predlogu št. 1. Kot je razvidno iz letnih in polletnih računov, ne bo zadostovalo povišanje nov, ne bo zadostovalo povišanje naročnine samo za petdeset centov, posebno še ne, ako se pošilja list takim naročnikom, katerim list naročnina potekla in jo niso ponovili. (Upravništvo se ravna po sklepu letne seje gl. odbora. O sklepu letne seje gl. odbora. O pom. ured.) Ako hočemo vzdržati dnevniki, je res potrebno, da se zviša naročnina in sicer tako visoko, da v bodoče ne bo potreba posegati v upravni sklad, da se pokrrije stroški dnevnika.

K predlogu št. 2. Ako se bi navet, katerega priporočam k predlogu št. 1, vresničil, je nepotrebno zvišati mesečne prispevke v upravni sklad.

K predlogu št. 3 in 4. Se sploh ne spušчам v obširno debato. Omenim le toliko, da je predlog protustaven in ni opravičen do splošnega glasanja. V ustavi S. N. P. J. so natančno določene plače uradnikom in uslužbencem. To je uradnik, kar je tukaj mogoče, je, da se tozadevni člen poruši in na njegovo mesto sprejme drugi, dokler se to ne zgodi, dolžni smo se ravnati po obstoječem členu. Torej članstvu v toliko pojasnila, da kdor glasuje za ali proti predlogu št. 3 in 4, glasuje protustavno in s tem krši ustavo.

Kar se tiče predloga št. 5, pa priporočam članstvu, da pazno prečita navete društva "George Washington" št. 270 Lyons, Ill., objavljeno v Prosveti št. 173.

Peter Gešcl.

Opomba uredništva: Br. Gešcl se hudo moti, ko trdi, da je glasanje o 3. in 4. točki v iniciativnem predlogu (povišanje plače gl. tajnika in upravnika glasila) protustavno in da vsakdo krši ustavo, kdor glasuje za ali proti. Dotični člen v ustavi je ravno tako potrjen dodajanjem v smislu "Iniciativa in referendum," kakor vsi ostali členi in posamezne točke v ustavi in pravih. Tretja in četrta točka v predlogu sta torej dodaten predlog k tozadevnemu členu. Ako bi bilo to res, kar trdi br. Gešcl, potem je iniciativa in referendum brez pomena pri naši jednoti, ker bi morali "porušiti" vsa pravila in ustavo, če hočemo kaj spremeniti ali dodati. Članstvo ima pravico, da s splošnim glasanjem spremeni vsako točko v pravih in ustavi, ako hoče, ergo ima torej pravico, da tudi spremeni številke v dotičnem členu, ki označujejo plače gl. odbornikov in nekaterih uslužbencev v gl. uradu. Br. Gešcl napuščno tolažni tozadevni člen in se dobro premisli, bo spoznal svojo napako.

Iz jugoslovanskih krajev.

Novice iz Kranjskega.

Radi črešnje v smrt. — Ker na Kranjskem splošno zelo primanjkuje črešnje, zavživajo ljudje sadje, katero je letosnjajo leto še dosti dobro obrodilo. Posebno črešnje so zelo polne. V Zg. Bitnjo na Goranjskem se je hlapec Frane Koron, 13 let star tako najedel črešnje, da je umrl. Ker je bil lačen je, jedel črešnje s koščicami, kar je povzročilo njegovo smrt.

Pri podiranju dreves ubit. — Ko so v državnem gozdu Lapaše pri Idriji podirali drevesa, je psalo neko drevo na 60 let starega drvarja Antona Šajna in ga na mestu ubilo. Doma je bil iz Dolnje Otlice.

Nesreča s koso. — Franc Orehek, 13 let str posvetnikov sin iz žup. občina Moste v kamniškem okraju, je tako nesrečno padel po stopnicah s koso v roki, da mu je pri tem kosa odrezala roko v zgornji. Ko je šel po stopnicah, mu je izpodrsnilo in je padel.

Nagle smrti. — Nagle smrti je umrla v Ljubljani 62 let stara Jospina Skram. Bolhala je nekaj dni, 25. junija je šla po svojih o-

pravkih v mesto, toda med potjo je postala tako slaba, da se je komaj vrnila domov. Vlegla se je v posteljo, kjer je čez nekaj dni umrla valed srčne kapl. — Pokojnica je bila soproga umrovljenega davčnega upravitelja Skrema.

Smrtna kosa. — Na Bledu je umrla v visoki starosti Uršula Hočvar, katere je bila dobro poznana na Bledu, v Ljubljani in Krškem, kjer ima svoje sorodnike.

Odpravljene potne legitimacije. Potne legitimacije za novomeški politični okraj je policijsko ravnateljstvo odpravilo. Prej je namreč vsakdo, kdor je hotel potovati v Novomesto ali kraje spadajoče v politični okr. novomeški moral imeti potne legitimacije.

Stopil v zaslužen pokoj. — Ravnatelj ljubljanske državne realke dr. R. Junovize je stopil v pokoj in je bil tem povodom odlikovan s častniškim križem Fran-Josipovega reda.

Dr. R. Junovize je dobro poznan med realci po svojem germanofilstvu. Slovenske realce je šikaniral kolikor je mogel, dočim je nemške dijake vedno protežiral.

Pastirjev primanjkuje. — Ker so že skoro vsi možki v vojaški službi in raditega jako primanjkuje pastirjev na planinah, je vojaška oblast izdala dovoljenje, da se pošlje začasno one planšarje, kateri niso na fronti, na dopust domov, da lahko varujejo živino na planinah. To je jako ugodno za Gorenjce.

Zaplemba imetja. — Deželna kot kazenska sodnja je odredila zaplembo vsaga premičnega in nepremičnega imetja Mihaela Vošnjaka, rojenega leta 1837 v Šoštanjku, okraj Slovenski Gradec, umirovljenega nadzornika na južni železnici, bivajočega sedaj v Ženevi, v Švici, radi zločina veleizdaje, zločina proti državi in sili in zločina podpiranja vojnih zločincev.

(Is that all? — Stavec)

Odmevi zasedanja državnega zbora. Poročano je že bilo, koliko upanja so stavili Slovenci v zasedanje državnega zbora, za katero so že imeli veliko resolucij in podobnih razprav o jugoslovanskem vprašanju. Naslednje prinašamo nekatere izvlečke iz slovenskih časopisov za časa zasedanja državnega zbora.

"Slovenski Narod" piše o prvi seji: "Končno se bo jutri vendar sestel zopet avstrijski parlament. Dne 13. januarja 1914 je bila zadnja seja, po kateri je odstranila vladja Stuerghk-Hohenburger ljudske zastopnike in uvedla absolutistični režim, kakršen je bil za časa Metternicha in Bacha. Stuerghk-Hohenburgerjev sistem je vladal s silo in krivičnostjo, zlasti nad slovanskimi narodi v Avstriji. Nad tri leta je vladal v državi najhujši absolutizem, katerega je še postrila nesposobnost, in to v času, ko so narodi v monarhiji doprinali najtežje krvne in denarne žrtve. Ali je sedaj temu konec, se še ne more reči z gotovostjo. Starim, nerešenim problemom so se pridružili v pretekli absolutistični dobi novi, nabrale so se istotako druge stvari, katere je treba razjasniti že zaradi tega, da se ponovitev sedanjih razmer prepredi. Mogoče, da se bo vse to doseglo, ali gotovo se ne da reči, in to ravno zaradi tega, ker je v državi mnogo močnega vpliva, ki vedno nerad gleda na parlament in ki komaj čaka, da bi se ga iznebil, ker mu je dobrodošla vsaka neprilika, da se obnove mračne razmere, kakršne so vladale za vladja Stuerghka in Hohenburgerja."

Kakšne razmere so vladale za časa vojne, ko ni bil avstrijski parlament sklican, je bilo že poročeno v članku "Slike iz avstrijskega parlamenta". Upali so, da se te stvari izpremenijo, ko bo otvorjen državni parlament, upali so da bodo Jugoslovani prišli do pravice, katere so jim bile sedaj odvzete. Toda, kolikor se more razvideti iz navedenega članka, tudi Slovenci sami niso imeli dosti upanja. Kar so mislili, se je tudi uresničilo. "Slovenec" pa piše: "Tri leta — dolga pavza. Tri dolga leta je gospodarila vlada sama; nikdo ni motil in kalil svetega mira, ne posilanci, ne časopisje, ne avtonomna zastopništva.

Tako je bilo cela tri leta. Zakaj se ni nadaljevalo eno ali dve leti? Načelniki parlamentarnih strank so že davno zahtevali sklicanje parlamenta, in tudi v javnosti se je kje pojavilo prikrito očitanje, da bi ne bilo slabo, ako bi se končno dovolilo tudi ljudskim zastopnikom v parlamentu, da iz pregovore. — Vlada se pa ni mnogo ozirala na taka očitanja in opomine, in vsled tega smo prepričani, da niso bili notranji politični dogodki oni, ki so vzbudili v vladni ustavno in parlamentarno zavest, temveč, da je parlament sklican iz drugih, nam vsem dobro znanih razlogov in s prevladano namero.

Tu se nam vsiljuje vprašanje, ali je zapopadla to namero ona stranka, ki bi se rada prisvojila vodstvo v državi? Nam se to ne zdi preveč verjetno. Ako bi se "Nationalverband" zavedal, kaj je danes potrebno državi, bi moral sestaviti drug program.

Pravijo, da se hoče vlada naslanjati v prvi vrsti na nemške zahteve. Dobro, to je stvar vlade; imela bo tako večino, kakršno si bo sama naredila. Dovoljeno nam je dvomiti o tem, ali bo dosegla z njo pravo svrhu sedanjega parlamenta. Ne verujemo pa, da bi se nemške stranke odpovedale svojem programu, ali da bi ga vsaj toliko spremenile, kolikor zahteva to potreba današnjega časa."

To so odmevi slovenskih časnikov in starem kraju neposredno pred otvoritvijo parlamenta. Iz obih listov se razvidi, da Slovenci, sploh Jugoslovani veliko upajo na to zasedanje in odločno zahtevajo, da pride jugoslovansko vprašanje na dnevni red in da se o tem definitivno reši.

Kakor teže jugoslovanski poslanci za tem, da si pribore kolikor mogoče veliko pravice, tako odločno Nemci nasprotujejo. Nekoliko se že razvidi iz gornjega članka. Najbolj značilen je pa sledeči članek, katerega je prinesla "Grazzer Tagespost" dne 22. maja t. l.:

"V Celju se je vršilo 19. maja zborovanje nemških poslancev. Na tem shodu je referiral državnozbornski poslanec Richard Marek. Povdarjal je zelo odločno, da se nemški "Nationalverband" nikakor ni pomiril s položajem, da ima napram vladi svobodne roke. Po daljših debatah je bila sprejeta resolucija: "Usodepolni položaj, v katerem se nahaja nemški narod v Avstriji, zahteva z ozirom na spremembo v vladini politiki ne samo upostavitve teh zahtev in enodušnost, ki odgovarja velikemu času in vsemu političnemu delovanju gotovih nemških poslancev. Samo pod temi pogoji bo mogoče obvarovati državo pred težkimi notranjimi krizami in zagotoviti bodočot nemškega naroda v Avstriji. Obračamo se z nujnim pozivom na nemške poslance, da preprečijo s svojo energijo oživitve onih težej, ki idejo za tem, da odstranijo nemški karakter v južni Avstriji in da povzdignejo v teh krajih državno pravno celotno."

V resnici je krasna ta resolucija za — Nemce. Iz te resolucije se razvidi, da so Nemci še vedno nezadovoljni z "južno Avstrijo" in zahtevajo še večje zatiranje nemškega življa. Jugoslovani imajo preveč pravice in Nemci še premalo. V tej resoluciji zahtevajo sploh popolno odpravo nemških jezikov in da se vpetje za vse narode jeden jezik in sicer nemški. Kolikor je znano se je vse to tudi uresničilo. Slovani v tem zasedanju sploh niso nič dosegli, dočim so Nemci vse.

V enem oziru imajo prebivalci ogrske krone več pravice, kot pa ti v Avstriji. Na Ogrskem zboruje parlament, na Hrvaškem sabor, česar v Avstriji ni opaziti. Odkar traja vojna, je državni parlament samo enkrat zboroval, kranjski deželni zbor pa še nič.

"Narodne Novine" prinašajo 26. maja sledeči odlomek: "Sklicujem zasedanje Sabora kraljevine Hrvatske, Slavonije in Dalmacije za torek 5. junija 1917 ob desetih dopoldne."

V Zagrebu, 26. maja 1917. — Predsednik Sabora Kraljevine Hrvatske, Slavonije in Dalmacije: Dr. Medaković, I. r.

Kadaj bo pa ljubljanska uradna "Laibacher Zeitung" prinesla tak odlok? Najbrže nikdar, ker se vlada istotako boji sklicati litanijske, kot se je na Dunaju. Pa čemu sklicati deželni zbor, vsaj so ljudje zadovoljni s tem položajem, kot so v cel Avstriji!

KONČNO BO LJUDSTVO PLAČALO TROSKE.

Washington, D. C. — Pri zadnji obravnavi proti premogovniškemu baronom, ki so bili obtoženi, da so se dogovorili glede cen za premog, je bilo precejšnje število teh gospodov oproščeno. Obrambni troški znašajo \$750.000.

Neki časnikarski poročevalec, se je peljal s temi gospodi v Pullmanovem vozu in pogovor se je zasakal na obravnavo.

"Advokatje v New Yorku znajo računati. Naša kompanija je dobila račun za \$50.000," se je oglašil eden izmed gospodov.

"Na račun je znašal \$75.000," je pristavil drugi gospod. "All ste slišali, kaj je rekel stari gospod, ko je preračunal, kakšen davek gre nam?"

"Nisem," je odgovoril prvi s pričakujočim smehljajem okoli ust.

"Imel je oficijelni proračun," je prišel drugi. "Ko so bile postavke sešete, je znašala vsota \$750.000. Toliko stane na trgovce s premogom, da smo oproščeni. Stari gentleman je nato štal številk in dejal: "Ti prokleti advokatje so nam računali tri četrtinke milijona dolarjev, mi smo pa bili toženi, da smo se dogovorili glede cen."

"Ej, vendar je bila razsodba," je prišel prvi, "hud udarec za nekatero ljudi v Washingtonu."

Kakor je razsodba vplivala na washingtonske kroge, dokazuje dejstvo, da je hotel justični tajnik rezignirati.

Pogovor in razsodba dokazuje, da se trustovcem ne more priti do kože z obstoječimi zakoni. Gospodje trustovci se še norčujejo iz troškov, ki so jih imeli z obravnavo, ker dobro vedo, da bo ljudstvo nosilo vse troške.

Od takih obravnjav imajo največji dobiček advokatje, ljudstvo pa plača račun.

Nacionaliziranje rudnikov je edina odpomoč proti grabežljivosti premogovniških baronov.

MOJZE!

Pišite še danes za vrednostno zastoj pojasnila kako podvojiti vaše moči—življenje in moško sposobnost. Hitra pomoč.

Naslov je: Jovito Laboratory South Hill Branch 6, Pittsburgh, Pa.

CHICAGO LAW SCHOOL Day and Night Law Classes. 22 1/2 years' success. 1800 Graduates. A Free Oratory—3 Years' Practice Course. Finest Class Rooms in the City.

DAY AND NIGHT HIGH SCHOOL COURSES

Prepares for College, Law, Medicine, Dentistry or Engineering, in the shortest possible time. or Catalog Address Chancellor J. F. Tobias, 53 W. Jackson Blvd. Tel. Wash. 5593.

Zastoj

ČAJ NA POSKUŠNJO 15 ČUDOVITIH ZELIŠČ vaeboje slovit zdravilna iznajdba FATHER MOLLINGERJEVA SLOVITEGA ZELIŠČNEGA ČAJA. Če imate trganje, zaprtje, nelagodje, kri, želodčno nesrednost, glavobol, jetrno ali ledvično bolelost, nam pošljite vaš naslov na dopisnici in prejmete brezplačno savitek. Naslov: MOLLINGER MEDICINE CO. 24 Mollinger Building 14 East Park Way. (N. S.) PITTSBURGH, PA.

POZOR!

Vsem Slovincem in Hrvatom v La Salle, Ill. in okolici se tolo priporočam za nabavo NOVE OBLEKE ali SUKNJE. Postreženi boste najbolje pri meni. Čistim likam in popravljem stare obleke. Cene zmerne postrežba točna, delo in blago prve vrste. Slovenski krojač. JOHN ERMENC, Narodni Dom — La Salle, Ill.

ROBERT W. LAYER ARCHITECT

118 N. La Salle St., Chicago, ki je izdelal načrt za gl. urad S. N. P. J. se priporoča Slovincem za izdelovanje stavbiniških načrtov. Tel. Franka 5401 TEL. NA DOMU AUSTIN 55005

Slovenska Narodna Podporna Jednota Inskorp. 17. junija 1907 v drž. Illinois. GLAVNI STAN: 2657-59 SO. LAWDALE AVE., CHICAGO, ILLINOIS. UPRAVNI ODBOR: Predsednik: John Vogrič, box 290, La Salle, Ill. I. Podpredsednik: J. Bratkovič, R. F. D. 4, box 86, Girard, Kans. II. Podpredsednik: Josef Kuhelj, 9409 Ewing ave., So. Chicago, Ill. Tajnik: John Verderbar, 2708 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill. Blagajnik: Anton J. Terbovec, P. O. Box 1, Clearo, Ill. Zapiski: John Molek, 4008 W. 51st St., Chicago, Ill. NADEBNI ODBOR: Jože Ambrožič, 351 box, Canonburg, Pa. Paul Berger, 741-1st St., La Salle, Ill. F. S. Taucher, 674 Ahsay Ave., Rockspring, „Wyo. POROTNI ODBOR: Anton Hraat, 511-85th Ave., New Duluth, Minn. Jože Radišek, box 432, Smithton, Pa. Rudolf Fletershek, 436 box, Bridgeville, Pa. Jakob Miklavčič, L. Box 3, Willock, Pa. M. Petrovich, 14815 Hale Ave., Collinwood, O. UREDNIK "PROSVETA": Jože Kavertnik. VEROVNI KRAVNIK: F. J. Kern, M. D., 2808 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio. VSE DENARNE ZADAVE IN STVARI, ki se tičejo gl. upravnega odbora S. N. P. J. naj se pošiljajo na naslov: JOHN VERDEBAR, 2657-59 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill. PRITOŽBE GLEDE GENERALNEGA POSLOVANJA se pošiljajo na naslov: JOŽE AMBROŽIČ, Box 351, Canonburg, Pa. ZADAVE PERPETUJNE VERBINE, ki ste jih rekli prva in druga stanca, se pošiljajo na naslov: ANTON HRAAT, 511 — 85th Ave., New Duluth, Minn. VSI DOPISI, razprave, članki, razsodila itd. na "Prosveto" se pošiljajo na naslov: UREDNIŠTVO "PROSVETA", 2657-59 So. Lawndale Ave., Chicago, Illinois. VSE UPRAVNIŠKE STVARI, naročnina, oglašje, se pošiljajo na naslov: UPRAVNIŠTVO "PROSVETA", 2657-59 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill. V korespondenci s tajništvo S. N. P. J., uradništvo in upravnštvo "Prosvete" ne rabite imen uradnikov, sprevod napisite naslov, bo je to svoden ako želite, da bo vsaka stvar hitro rešena. Seje glavnega upravnega odbora se vršijo vsake prve srede in tretji četrtki v mesecu. Načrtok ob eni uri popoldne.

RAD BI IZVEDEL

za naslov nekoga Kvočar-ja, kateri je preje bival na vogalu 2101 Fulton in Hoyle Ave. v Chiengu, Ill. Njegov prijatelj pros, da pošlje njegov naslov na upravništvo tega lista, 2657 So. Lawndale Ave. (Aug. 8.—9.)

JEWELL RIDGE, VA.

Prejeli smo informacije, da delo pri "Jewell Ridge Co.," korporacijskih premogovih napreduje. Dobavne pogodbe so podpisali za premog, ki jamčijo delo še bodočih 25 let. Naši rojaki pišejo, da je tam zelo dobro podnebje. Rudniki so varni, dobra stanovanja in po nizki ceni. Ta družba potrebuje še 75 Slovenskih premogarjev. Vzemite N. & W. železnico do Richland, Va., ali pa se izglasite v našem uradu v Jewell Ridge, Va.

Andy Kellen je zaslužil \$100.57 za dva tedna.

John Buchko je zaslužil \$135.80 za dva tedna.

Steve Buchko je zaslužil \$113.01 za dva tedna.

John Lawrence je zaslužil \$107.21 za dva tedna.

Mike Holey je zaslužil \$105.79 za dva tedna.

Andy Tode je zaslužil \$100.14 za dva tedna.

Louis Nagy je zaslužil \$131.52 za dva tedna.

Vaše ime bilo bi lahko poleg teh ako bi hotel delati za Knickerbocker Smokeless Coal Co., Hooversville, Pa. Premogorov je varno urejen, ni mokerote, ne plina, dobra streha. Nizko ceno stanovanja, cerkev in šole. Pridite pripravljene za delo s B. & O. železnico ali pa se izglasite pri

SERLTGI ANDREW Room 804-5 4 Smithfield St. Pittsburgh, Pa.

NAPREDEK.

Prosveta piše za blagostanje ljudstva. Ako se strinjaj s njimi idejami, podpiraj trgovce, ki oglašajo v Prosveti. V salogi imam vse za vsakdanje potrebščine po zmerni ceni.

ANTON EORNIK Hermine, Pa. . .

ISOEN.

Priletno Slovenko za gospodnjska dela v hiši in pri par otroci pod zelo ugodnimi pogoji in stalno; oglasite se osebo ali pa pisмено pri John Wirant, R. F. D. 3, Box Me Donald, Pa.

KADITE TILLMAN CIGARE.

Unsko izdelane Ibykus Cigare . . . . .10c S. N. P. J. Cigare . . . . .10c Tillman Cigar Co. AURORA, MINN.

Dr. Koler SLOVENSKEI ZDRAVNIK

338 Penn Av., Pittsburgh, Pa.

Dr. Koler je zdravnik, ki se ukvarja s vseh vrstnih boleznih, ki jih povzročajo bakterije, virusi, gljivice, paraziti in drugi škodljivi organizmi. Njegova zdravila so zelo učinkovita in ne povzročajo nobenih stranskih učinkov. Če imate kakršnokoli bolezen, ki jo povzroča škodljiv organizem, se obrnite na Dr. Kolerja. Njegova zdravila so na voljo v vsaki dobri lekarni. Če ne najdete, vam jih pošlje na dom. — Pridite soditi, če ne zaupate moji izkušnji. Zdravilo samo govori govor.

NORTH SIDE STATE BANK ROCK SPRINGS, WYO.

IMA KAPITALA IN REZERVE \$100,000.00 Je izredno pripravljen in opremljen za poslovanje s SLOVENCMI, HRVATI, SLOVAKI in drugimi SLOVANI. Mi pošljite denar vaših prijateljev in staro domovino po najnižjih cenah. Pridajemo 4 odstotne obresti na banke vloge. MOČNA, KONZERVATIVNA IN NAPREDNA INSTITUCIJA.

PROSVETA

GLASILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Ishaja dnevno razen nedelj in praznikov.

LASTNINA SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Cena oglasov po dogovoru. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnina: Zedinjene države (izven Chicago) in Kanada \$3 na leto, \$1.50 za pol leta in 70c za tri mesece; Chicago in inozemstvo \$4.50 na leto, \$2.25 za pol leta, \$1.13 za tri mesece.

Naslov za vse, kar ima stik s listom:

"PROSVETA"

2657 So. Lawndale Avenue, Chicago, Illinois.

"THE ENLIGHTENMENT"
Organ of the Slovene National Benefit Society.

Issued daily except Sunday and Holidays.

Owned by Slovene National Benefit Society.

Advertising rates on agreement.

Subscription: United States (except Chicago) and Canada \$3 per year; Chicago and foreign countries, \$4.50 per year.

Address:

"PROSVETA"

2657 So. Lawndale Avenue, Chicago, Illinois.

Telephone Lawndale 4635.

Datum v oglepanju n. pr. (Julija 31-17) poleg vsega imena in naslova pomeni, da vam je s tem dnevom potekla naročnina. Ponovite jo pravočasno, da se vam ne ustavi list.

"Kraljevina Srba, Hrvata i Slovenaca"

Srbski poslanik Ljubomir Mihajlović v Washingtonu je 1. avgusta t. l. izročil "Jugoslovanski kancelariji" resolucijo, ki je bila sprejeta 7. julija 1917 na otoku Krfu, kjer se začasno nahaja srbska vlada. Resolucijo so sprejeli srbski ministri in člani Jugoslovanskega odbora v Londonu, oziroma zastopniki, kakor je posneti iz resolucije.

Tukaj sledi resolucija v celoti:

"Na sestanku članov prejšnje, koalicijske in sedanje vlade in predstavnikov Jugoslovanskega Londonskega Odbora, ki so do zdaj vodili uporno akcijo, in v prisotnosti predsednika skupščine, so bili izmenljivi pogledi na vsa življenska vprašanja Srbov, Hrvatov in Slovencev v njihovi bodoči enotni domovini. Srečni smo, da moremo tudi pri tej priliki naglašati, da vlada med vsemi člani popolno soglasje o vseh vprašanjih. Predstavniki Srbov, Hrvatov in Slovencev so ponovno in najkategoričnejše izjavili, da naš narod troimenskega naziva tvori samo en narod, ki je eden po krvi in jeziku, ki ga govori in piše, po občutjih za svoje združenje, po kontinuiteti in celoti osebnosti, na katerem prebiva in končno po vzajemnih življenjskih interesih za narodno samoohrano in splošen razvoj svojega duševnega in materialnega življenja. Misel o narodni združitvi ni ugasnila nikdar, čeprav so bile vse sile njegovega sovražnika naperjene proti tej združitvi in proti svobodi in obstanku našega naroda. Razdeljen na nekoliko držav, je naš narod samo v avstrijski monarhiji podvržen enajsterim desetim upravam s trinajsterimi zakonodajnimi telesi. Edino čut za narodno združitve in želja po svobodi in neodvisnosti ga je obdržala v večnem boju proti Turkom na istoku in Nemcem ter Madžarom na zapadu. Ker je pa bil narod slabejši od svojih sovražnikov na istoku in zapadu, ni mogel obdržati svoje celote kot narod in kot država, niti svoje svobode in neodvisnosti. Spridlo surovega principa, da je sila močnejša kakor pravica; ta princip je vladal na istoku kakor na zapadu. Toda prišel je trenotek, ko naš narod ni več sam v tem boju. Vojna, katero je nemški imperijalizem vsilil Rusiji, Franciji in Angliji v obrambo njihove časti in svobode, kakor tudi za svobodo in neodvisnost malih držav, se je prelevila v boj za svobodo vsega civiliziranega sveta in triumf pravice nad silo. Vsi narodi, ki ljubijo svobodo in neodvisnost, so se združili v skupni obrambi, da rešijo s največjimi žrtvami civilizacijo in svobodo, ustanovijo nov mednarodni red na podlagi pravice, po katerih sme vsak narod sam odločati o svoji usodi in sam urediti svoje neodvisno življenje, in končno, da zajamčijo trajni mir, posvečen napredku in razvoju človeštva ter da rešijo svet podobne katastrofe, kakršno je izvala osvajavalna grabežljiva nemška imperijalizma. Plemeniti Franciji, ki je razglasila svobodo naroda, in Angliji, ki je igvor svobode, pridružili sta se velika ameriška republika in nova, svobodna in demokratska Rusija, ki sta proglasili kot glavni cilj vojne zmago pravice in demokracije ter svobodo samoodločevanja za vse narode kot temelj novega, mednarodnega reda. Naš troimenski narod, ki je največ pretpeel od surove sile in krivice in kateri je največ žrtvoval za oduvanje pravice, da sme sam odločati o svoji usodi, je navdušeno pozdravil ta princip kot glavni cilj te strašne vojne, ki jo je izvala tlačenje tega principa. Pooblaščen zastopniki Srbov, Hrvatov in Slovencev, povdarjajoči, da je želja našega naroda osvoboditi se izpod vsakega tujeja jarma in da se organizira v eno narodno, neodvisno državo — želja temelji na načelu, da mora biti vsak narod svoboden razpolagati s svojo usodo — so se sedinili, da je treba to državo ustanoviti na sledečih začasnih in demokratskih načelih:

1. Država Srbov, Hrvatov in Slovencev — ki so pomani tudi pod imenom Jugoslavi — bo svobodno in neodvisno kraljestvo s nedeljivim ozemljem in enim podaništvom. Država bo ustavna, demokratska in parlamentarna monarhija s Karadžordževićevo dinastijo na čelu, ki je vedno delila ideje in občutstva naroda in postavljala svobodo in voljo naroda nad vse.
2. Ime države bo: Kraljevina Srba, Hrvata i Slovenaca, naslov vladarja pa "kralj Srbov, Hrvatov in Slovencev".
3. Država bo imela en grb, eno zastavo in eno krono, ki bo sestavljena iz naših sedanjih posebnih emblemov; edinstvo bo označeno s grbom in zastavo kraljestva. Zastava kraljestva, kot simbol edinstva, bo razobesena na vseh državnih poslopih kraljestva.
4. Posebne zastave — srbska, hrvatska in slovenska — imajo enake pravice in smejo se razobesiti ob vsaki priliki; to velja tudi o grbih.
5. Trije narodni nazivi: srbski, hrvatski in slovenski so pred zakonom enaki po vsem kraljestvu in vsakdo se jih lahko poslužil v vseh slučajih javnega življenja in pred vsemi oblastmi.
6. Obe abecedi, cirilica in latinica, imata enake pravice in vsakdo se ju lahko poslužil po vsem kraljestvu; kraljevske oblasti in krajevne avtonomne oblasti imajo dolžnost in pravico vpotrebiti obe abecedi po želji državljanov.
7. Vse priznane vere bodo svobodne in odprto izpovedane; pravoslavna, rimsko-katoliška in mohamedanska, ki jih posebno izpoveduje naš narod, bodo enake s enakimi pravicami napram državi; s osirom na to se bo zakonodajalec potrudil, da ohrani verski mir v soglasju duha in tradicij vsega našega naroda.
8. Koledar bo izjednačen kakor prej.
9. Zemlja kraljestva Srbov, Hrvatov in Slovencev bo obsegala vse delele, koder živi naš troimenski narod v gostih masah in nerazdvojenosti; vsaka njegov delitev bi prinesla škodo življenjskim interesom enote. Naš narod noče ničesar, kar pripada drugim, zahteva

pa ono, kar je njegovega. Narod želi, da je svoboden in združen, zato pa odbija najodločnejše vsako delno rešitev problema svoje osvoboditve izpod avstro-ogrške vlade in združitve s Srbijo in Črno Goro v eno državo.

10. Jadransko morje bo v interesu svobode in enakih pravic vseh narodov svobodno in odprto vsem in vsakomur.
11. Vsi državljani v vsem kraljestvu bodo enaki in uivali bodo enaka prava napram državi in pred zakoni.
12. Volitve zastopnikov za narodno skupščino se bodo vršile na podlagi splošne, enake, neposredne in tajne volilne pravice; na ta način se bo volilo tudi pri občinskih volitvah in pri drugih upravnih ustanovah. Volitve bodo v vsaki občini.
13. Ustava, ki je sprejme ustavodajna skupščina, izvoljena s splošnim, neposrednim in tajnim glasovanjem, bo temelj vsemu državnemu življenju, začetek in konec vseh oblasti in vseh zakonov, ki bodo regulirali vse državno življenje. Ustava bo dala narodu možnost, da razvija svojo delavnost v krajevnih, avtonomnih oblastnih, ki bodo odrejene po prirodnih, socialnih in gospodarskih razmerah. Ustavo v celoti mora sprejeti v večino glasov ustavodajna skupščina, ki določi mero večine. Ustavodajna skupščina, kakor tudi zakoni, ki jih ona prinese, bodo veljavni še le tedaj, ko jih sankcionira (potrdi) kralj.

Na ta način združen srbsko-hrvatsko-slovenski narod bi imel okrog 12 milijonov prebivalcev. Ta država bo garancija za njihovo narodno neodvisnost, kakor tudi za njihov civilizatorični napredek; ona bo močan jez proti nemškemu navalu, nerazdvojni zaveznik vseh onih narodov in civiliziranih držav, ki so proglasile princip zakona, svobode in mednarodne pravičnosti in bila bi dostojni član nove organizacije držav.

Na Krfu 7. julija 1917.
Dr. Ante Trumbić, advokat in predsednik Jugoslovanskega Odbora.
Nikola Pašić, ministrski predsednik in minister za notranje zadeve kraljestva Srbije.

Tako je ta reč! Vedno so nam govorili, da mora najprej priti "ujedinjenje in osvobodjenje" in potem še le pride na vrsto beseda o formi jugoslovanske države. Ko je prišla pred nekaj tedni v javnost izjava za jugoslovansko federativno republiko, so padli pristaši Londonskega odbora po nas in vpili: "Hišo zidate od strehe navzdol." Rekli so, da moramo najprvo imeti Jugoslavijo, svobodno in združeno in nato še le bo narod odločil, kakšno obliko naj ima ta Jugoslavija.

Ravno tisti čas, ko so to govorili, so pa na Krfu odločili. Kdo je odločil? Čitajte še enkrat imena pod resolucijo. Nikola Pašić, ministrski predsednik kraljeve srbske vlade in dr. Ante Trumbić, predsednik Londonskega odbora!

Toda Jugoslavije še ni; osvobojenja in ujedinjenja še ni. Vzlic temu so odločili, da bo forma bodoče države "kraljevina Srba, Hrvata i Slovenaca" s Karadžordževićevo dinastijo na čelu.

Zdaj je jasno. Zavijanje in slepomišenje ne bo več pomagalo. Srbski kralj je. Monarhijo hočejo; kraljestvo hočejo.

Ime "Jugoslavija" so tudi pokopali. "Predstavnik naroda" na Krfu so naravnost toliko pametni, da ne morejo omenjati Jugoslovancov, če ne govorijo tudi o Bolgarih. Bolgari so vendar tudi Jugoslavi! Zato niso krstili vladarja za "kralja Jugoslovancov", temveč samo za kralja Srbov, Hrvatov in Slovencev. To je bolj komodno in njihovim aspiracijam primerno.

Zakaj niso krstili "novo" državo z imenom, ki je v tem slučaju najbolj primerno in o katerem se je že toliko govorilo in pisalo — Velika Srbija? Kaj pa je razlike med Veliko Srbijo in "Kraljestvom Srbov, Hrvatov in Slovencev"? Karadžordževićeva dinastija je na čelu in Srbi so prvi, potem pride privesek Hrvatov in nazadnje privesek Slovencev: Kraljevina Srba, Hrvata i Slovenaca!

To je razširjena Srbija, kralj bo vladal nad Srbi, kakor je doslej in poleg tega še nad Hrvati in Slovenci, evo vam Velike Srbije!

"Predstavnik naroda", ki so sprejeli to resolucijo, govore o veliki ameriški republiki in svobodni, demokratski Rusiji, ki sta proglasili načelo, da vsak narod sam odloča o svoji usodi. Amerika in Rusija sta res proglasili to načelo, toda kje je resolucija v sorodu s tem načelom? Kako morejo člani Londonskega odbora zapisati, da so "pooblaščen zastopniki Hrvatov in Slovencev" in kako morejo "povdarjati, da je želja našega naroda organizirati se" v državo, v kateri bo vladal Karadžordžević? Kdaj je slovenski narod odločil, da hoče imeti srbskega kralja za svojega monarha?

O yes — dali so nam koncesije. Država bo demokratska, ustavna in parlamentarna monarhija. Sklicana bo ustavodajna skupščina, ki sprejme novo ustavo za povečano Petrovo kraljestvo. Delegatje bodo izvoljeni na podlagi splošne, enake, neposredne in tajne volilne pravice. (O ženski volilni pravici ni govora; in to je demokracija!) Ampak — čitajte 13. točko. Tam stoji jasno in določno: "Ustavodajna skupščina, kakor tudi zakoni, ki jih prinese, bodo veljavni še le tedaj, ko jih sankcionira kralj."

Torej! Država bo demokratska, ustavna, parlamentarna, toda ustava in zakoni ne bodo vredni piškavega boba, dokler jih ne potrdi "njegovo visočanstvo Petar Karadžordžević, kralj Srba, Hrvata i Slovenaca." Resolucija je polna besed "svoboda". Svoboda, svoboda, svoboda kar mrgoli. Toda če bodo Slovenci in Hrvatje zahtevali na skupščini svobodo, ki bi bila nevarna srbski dinastiji, bo kralj enostavno črtal to svobodo. Recimo, da bi slovenski in hrvatski delegatje zahtevali republiko, ali mislite, da bi jim kralj sankcioniral to zahtevo?

Slovenci in Hrvatje imajo tudi druge koncesije. Na primer razobesiti smejo svojo narodno zastavo, kadar se jim zljubi. Vrhutega bo imela država namesto treh — hvalabogu — eno krono. Kakor da je zastava vse, ki daje narodu obstoj in svoboden razvoj! In kaj je krona? V času, ko krone drugih tiranov romajo v muzej, pa govore

odborniki iz Londona o kroni, ki naj povezne Slovence in Hrvate! K vragu s krono!

Ker se je torej Londonski odbor v družbi srbske vlade odločil za krono in "kraljevino Srba, Hrvata i Slovenaca", je naše stališče, to je stališče vseh naprednih Slovencev v Ameriki danes trdnjše kot je bilo kdaj poprej. Odločno smo proti vsaki kroni, pa naj jo nosi Habsburžan ali Karadžordžević, odločno smo proti vsaki monarhiji na slovenskem jugu. Za nas je edina rešitev jugoslovanska federativna republika, v kateri bodo vse jugoslovanske narodnosti odločale o svoji usodi brez sankcije kakšnega kralja.

"Troimenski narod" je slepilna fraza. Slovenci, Srbov, Hrvatini in Bolgari danes še niso en narod, pač pa so tri ali štiri narodnosti, ki so si po krvi in jeziku tako sorodne, da iz njih lahko postane en narod, če bodo imele vse prilžnosti za razvoj v to smer. In ta prilžnost je mogoča le v federativni republiki.

"Prosveta", ki je glasilo 17.000 slovenskih proletarcev v Ameriki, je odločno proti vsaki monarhiji in zato je krfska resolucija za nas brez pomena. Mi smo proti temu, da bi Slovenci podpirali kakšno novo dinastijo, ko razpade sedanja Avstrija. Na Dunaju govore o nekakšni skrupucani avtonomiji za Jugoslavo v okvirju habsburške monarhije. In kdo bi bil kriv, če bi se Slovenci v starem kralju skoraj prej odločili za sleparsko avtonomijo pod Habsburžani, kakor pa za kraljestvo Karadžordževićev iz razloga, ker med prvim in drugim ni dosti razlike? Prvo ne drugo jim ne daje nobene garancije za svoboden razvoj. V monarhiji so zdaj in v monarhiji bi bili potem — kakšen je to napredek?

Ali kakor ne more biti govora o sleparski avtonomiji v okvirju Avstrije — ker zadnja bo razpadla — ravno tako ne more biti besede za Karadžordževićevo kraljestvo od strani Slovencev. Slovenci morajo biti popolnoma svobodni in avtonomni in to je mogoče le v federativni republiki. Dvajseto stoletje je doba republik, ne pa monarhij. Dol s kralji in cesarji!

Kdo uničuje srednji stan?

[Nedavno se je nekdo oglašil v nekem kapitalističnem časniku, ki seveda ni izumil smodnika, da hočejo socialisti uničiti srednji stan.

Redkokdaj očitajo socialistom nekaj bolj neumnega. Nasprotnikom ljudske sreče je seveda vsako sredstvo dobrodošlo, da se lahko sredstvo dobrodošlo, da se lahko še ribari me nima, ki še ni odira.

Socialisti ne nameravajo uničiti srednjega stanu in tudi nimajo moči, da bi kaj takega storili. — Slojev in stanov se ne more ustanovljati umetno, pa tudi se jih ne more uničiti poljubno. Stanovi in sloji so izraz razmer lastnine in meč v človeški ružbi, ki se soglašajo z njeno gospodarsko uredbo.

Uredba človeške družbe nam predoči formo družabnega življenja, in če se ta forma spremeni, so se spremenile tudi njegove uredbe.

Fevdalna uredba stanov se je združila, ko je počasi naraščajoč in k moči prihajajoč kapitalizem razrdl od znotraj na zunan fevdalne lastninske razmere. Uničenje se ni vršilo po kakšnem določenem in izdelanem načrtu, temveč je bila posledica razvoja, ki je utemeljen v bistvu vseh stvari.

Zato tudi ne misli pаметen Slovek — socialist ali nesocialist — uničiti srednji stan. Ali slep je vsakdo za dogodke v današnji človeški družbi, ki ne vidi in opazi, da kapitalizem izsesava srednji stan, kakor pajek muho v pajčevini, da ne ostane od nje drugega kot ničvredna lupina.

Nekaj brezvrednih srednjestanskih oblik se seveda ohrani, ki pa so brez gospodarske moči in sile, njih interesi so pa tesno spojeni s koristmi velekapitalizma.

Kar se danes prištevajo k srednjemu stanu, ni nič drugega kot privesek kapitalizmu, in je gospodarsko od njega odvisno. Glavni življenjski srednjemu stanu danes tvorijo samostojni obrtniki, ampak agentje, nastavljeni v pisarnah, državni in upravni uradniki in zastopniki vede in znanosti. V resnici pa ti ljudje niso drugo kot boljše plačani delavci v službi kapitalistov ali njih plačanih politične mašine.

Ako bi v današnji družbi imeli gospodarsko močan srednji stan, bi socializem nikdar ne prišel do veljave, kot jo ima, in katero mu odrekajo le zaslepljeni in nevedni ljudje. Vprav radi tega, ker je kapitalizem uničil srednji stan, je postal socializem potreba za človeško družbo.

Socialisti ne uničujejo srednjega stanu, ampak le konstatirajo, da to izvršuje kapitalizem.

POMOŽNI POLJEDELSKI TAJNIK JE POVEDAL RESNICO,

Washington, D. C. — Wroeman, pomožni poljedelski tajnik pravi: "Če so delavci prisiljeni zaštrajkati, da zaslužijo za prehranitev v teh dneh, tedaj zakriče oni, ki imajo mize pogrnjene, da delavcem primanjkuje patriotizma. V vsakem večjem mestu in v vsaki državi je gnezdo torijev, junkerjev in nazadnjakov, "pravi poljedelski tajnik." Vsi pripadajo k eni stranki. Ti nosijo prono zastavo finančnega pralstva in žolto zastavo gospodarske indaistva. Od sedaj bi se morali vsi napredni elementi združiti pri volitvah proti skupni stvari junkerjev in nazadnjakov."

ZAMORSKI POLKI NE POJDEJO NA JUG.

Washington, D. C. — Vojni departmet je odločil, da ne pojdejo zamorske čete z milico v južni vežbah taborišča. Osmi inštrumentni miličarski polk ostane vsled te odredbe doma. Pravijo, da so protesti iz južnih mest povzročili novo odredbo. Boje se, da nastanejo plemenaki izgredi vsled žalostnih obsojanja vrednih dogodkov v St. Louisu in v Chesterju, Pa.

SLOVENSKE VESTI.

Slovenski vojak prostovoljec u mrl. — Pavel Ivanšek, 17 let star, je služil strica Sama samo šest dni. Bil je pri mornarjih v Virginiji, kjer je tudi sedaj umrl po kratki bolezni. Pogreb se bo vršil v sredo popoldan na Narodno pokopališče v Chicago. Pokopali bodo z vojaškimi častmi. Njegovi stariši stanujejo v Melrose Parku.

Slovenski vojaški novinci.

Cliff Mine, Pa. — V tukajšnji naselbini se je registriralo 21 Slovencev, kateri vsi spadajo k S. P. J. Izrebrani so bili tudi vsi. Sledeči so poklicani k prevemu v boru: John Podgurek, John Milnar, Luka Kokec, John Rozman, Frank Vehar, John Baraga in Frank Perper. Ostali izrebrani so: Mike Ušenčič, Valentin Č. so: Mike Pangarski, John S. spet, John Pangarski, John Vidmar, Matija Vidmar, Frank Žibert, Simon Ribar, Frank Drobšč, Jernej Ušgar, Frank Godeša, Slava Kolit, Franjo Škraba, Ignac Strmec in Anton Štefančič. John Baraga, poročevalnik.

Konferenca na otoku Krfu.

Piše P. B.

"Slovenski Svet" je v št. 15 od 19. julija napadel "chikaško izjavo", ker je vsebovala načelno izjavo "Jugoslovanske federativne republike", češ da je še prezgodaj misliti na kako obliko svobodne Jugoslavije, ker še nismo svobodni. Pisal je nadalje da je on vedno mislil na republiko, toda tega še ni napisal, ker je še prezgodaj, nikdar pa ni omenil monarhije.

Znano je, da je "Sl. Svet" glasilo Jugoslovanskega odbora v Londonu. Torej, kar sklene Jugoslovanski odbor v Londonu, to prinese glasilo. Ker se je pa že večkrat naglasalo, ko se jim je pojasnjevalo, da je "Jugoslovanski odbor" za Veliko Srbijo, za monarhistično vladno, češ, da je to laž. Da ni niso nikdar delali za "Jugoslovanskega odbora", ampak samo za svobodno Jugoslavijo, pa naj bo potem kakoršnakoli oblika vlade že. Koliko je na tem resnice, se lahko izpозна iz poročila, katerega je prinesla "Hrvatska Zastava" dne 2. avg., od zasedanja od neke konference na otoku Krfu.

Po tem poročilu je pozvala srbska vlada "Jugoslovanski odbor" v Londonu na to konferenco, kateri je tudi odposlal svoje zastopnike; katere, ni omenjeno. Na tej konferenci so sklenili po daljšem debatiranju sledečo deklaracijo, katere se dobesedno glasi:

"Troimeni narod obrazovaje jedno državo od 12 milijona duš, koja će se zvati Kraljevina Srba, Hrvata i Slovenaca. Istotako glasiće i kraljeva titula.

Potpuna sloboda i ravnopravnost triju vjera, narodnih imeña, zastava, azbuka i izjednačenje kalendara.

Država demokratska, ustavno parlamentarna.

Opšte, jednako, neposredno, tajno glasovanje za sve izbore.

Jadransko more slobodno.

Problem našega naroda ima se riješiti kao jedinca.

Konstituenta, stvoriti će se u star za cijelu državu."

Tako se glasi ta "deklaracija", katero so sklenili na tej konferenci, ki kateri so bili zastopani tudi zastopniki "Jugoslovanskega odbora" v Londonu. Sedaj ne more nihče več reči, da ti niso za kraljestvo "Velike Srbije". Kdor se to pravi, govori sam sebi neresnico, pa naj celo stvar še tako zavija.

V tej deklaraciji se natanko glasi, da vsi trije narodi, Srbi, Hrvati in Slovenci, bodo tvorili eno državo, katere se bo imenovala kraljevina srbska, hrvaška in slovenska in ravno tako se bo tudi imenoval kralj.

Nekje se je tudi očitalo, kdo je dal pravico "izjavašem" delovati za republiko. Kdo je pa dal "Jugoslovanskemu odboru" v Londonu pravico delati za kraljevino?

Vsak narod gleda sedaj na to, da odpravi monarhistično vladno in dobi republikansko vladno, da je narod prost in svoboden in ni več pokoren in podložni kakim "po božji milosti postavljenim kraljem ali cesarjem". Rusi so se znebili in spodili carja. Francozi so se dolgo let borili za svojo republiko in prenesli velike žrtve. Ravno tako so se Američani bojevali dolgo in krvavo, predno so dobili svojo svobodno republiko, in pri teh bojih so jim pomagali Francozi. Tudi ti niso bili in prej svobodni, ampak bili so pod navdajo Anglije. Tudi ti so si izvolili republiko in ne monarhije, a koravno bi bilo Angležem gotovo bolj po volji, ako bi postavili kakega angleškega princea za kralja in bi ustanovili kraljestvo ali sploh monarhijo. Toda niso je hoteli, ker so bili siti kraljev in kraljice.

In mi Jugoslovani naj bi lezli iz ene monarhije in kraljevine pod drugo? Vsi smo edini v tem, da moramo biti svobodni in imeti svobodno državo. Ali pa je monarhistična država svobodna? Kje je vsi narodnih svobodnin, v republiki ali v monarhiji? Kje uživa prebivalci več pravice v republiki ali monarhiji? Kje ima delavci ali monarhiji? (Pri tem stavku se bo mogoče kdo obregnil in rekel, da nima delavstvo tukaj pravice. Vso pravico imajo kapitalisti, delavstvo pa nobene. Je resnica, toda pogledati je pa treba tudi, kdo je temu vzrok.

Vlada ali delavstvo samo? Ko bi bilo delavstvo na volilni dan složno tako, kakor je sedaj v zabavljanju, bi kapitalisti sedaj ne imeli toliko pravice, kot jih imajo. To je vzrok, da je delavstvo večinoma volilo kapitaliste za svoje zastopnike in ne delavske kandidate. In ravno to je vzrok, da so delavci sedaj tako zapostavljeni in da se nanje ozira le pri delu, ne pa pri zaslužku. Vsak delavec, kateri je državljan, ima na volilni dan isto pravico, kot pa največji bogatin ali pa največji uradnik v državi. Čejava krivda je, da so prišli kapitalistični zastopniki v postavodajne zbornice in državno zbornico? To naj vsakdo premisli in potem naj pa zabavlja. Mesto zabavljanja bi bilo desetkrat bolj sedaj intenzivno delati in se pripravljati na prihodnje volitve.)

Kaklo se bo vresničila želja in delovanje "Jugoslovanskega odbora", potem bi dobili Slovenci in Hrvati nekako drugo Prusijo ali pa Tiszov sistem na Hrvaskem. Nikdo ne more oporekati tega, da v monarhistični državi ni en narod protežiran, dočim so drugi narodi zapostavljeni. Čemu torej delovati za kraljevino?

Očitati so "izjavašem", da delujejo za republiko, ko se niti naroda ni vprašalo, ali je zadovoljen z republiko ali ne. Zakaj se pa oni potegujejo za kraljestvo, ker tudi niso vprašali ljudstva, ali je zadovoljno s kraljestvom ali ne? Zakaj drugim očitajo to, češar sami ne vpošteva? In gotova resnica je, ako bi vprašali ljudstvo, kakšno vladno hoče imeti, bi se gotovo velika večina izrekla za republiko in ne za kraljestvo. In ko bi smeli Slovenci v stari domovini izraziti svoje mnenje, jih je tudi gotovo dve tretjini za republiko in ne za kraljestvo, ker sladkosti monarhije že sedaj okušajo.

Očitajo, da že naprej določajo "izjavaši" oblike vlade, ko še svobodne Jugoslavije nimamo? Ali jo ima Jugoslovanski odbor? Zakaj pa Čehi delajo ves čas na to, da dobe svobodno federativno republiko? Saj jo oni tudi še nimajo! Zakaj ti ne delajo za kraljestvo v zvezi s Slovaki? Saj so tudi že imeli svojega kralja. Imeli so že zelo močno kraljestvo in veliko državo, sedaj so se pa odločili za republiko. Zakaj bi mi ne posnemali Čehov, kateri so veliko bolj izobraženi kot Slovenci, češar ne more nobeden oporekati. Ako zahtevamo republiko, smo gotovi, da dobimo pri drugih svobodnih narodih veliko večjo zaslobo in pomoč, kot če zahtevamo kraljestvo. Ruska vlada, katere se sedaj bori za svojo republiko, bo gotovo veliko bolj pomagala, kakor pa, ako hočemo imeti kraljestvo. Francoska republika, katere je pomagala Združenim državam do republike, bo gotovo vplivala, da dobimo republiko in ravno tako tudi Združene države, katere so se same borile za svobodno republiko. To že sedaj pomagajo Rusiji, kolikor je moči v danih razmerah.

Ako ni "Jugoslovanski odbor" v Londonu še nikdar prej napravil neodpustne napake, jo je sedaj. On je takorekoč izročil Slovence drugi državi, kakor so v prejšnjih časih razni posvetni in cerkveni knezi izročali svoje voljo in nobenega za dovoljenje, ali je zadovoljen ali ne. Potem naj pa še kdo očita komu drugemu, da dela proti volji naroda. Nikjer še ni bilo čitati, da so prizadeti narodi zadovoljni s to barantijo. Slovenci niso. Raditega je ta igra zelo nevarna in ravno radi tega lahko nastanejo velike usodepdel-

ne posledice. Nihče izmed Slovencev ni direktno pooblastil "Jugoslovanskega odbora" ozir. odbornikov nekdanje "Sl. Lige", da naj delujejo za jugoslovansko kraljestvo. "Sl. Liga" je ravno zaradi tega razpadla. Bila bi sedaj jako močna politična organizacija. Toda, ker Slovenci ne marajo biti pod nobenim kraljestvom, radi tega je razpadla in umrla tako žalostne smrti.

Mogoče bo kdo očital, da to pišem radi tega, ker nasprotujem svobodni Jugoslaviji in da činstvujem z Avstrijo. Mogoče bo kateri rekel, da sem za tako Jugoslavijo, kakoršno že vstavnjavila avstrijska vlada od začetka vojne. Kdor tako misli, se prokleta moti. Poznam Avstrijo in njeno najbolj nazadnjasko vladno na svetu, katere je še najbolj podobna turški vladi in nobeni drugi ne. Vsak zaveden Slovenec ve, kake brec smo dobivali Slovenci od avstrijske vlade in črnožolte monarhije in vsakdo jo je sit že do grla. Ravno tako je pa tudi v stari domovini, kar se sklepa iz došlih poročil. In ravno raditega je vsak zaveden Slovenec za popolnoma prosto in svobodno Jugoslavijo in to je mogoče edino le v federativni republiki, v kateri bo imel vsak narod svoje polne narodne svobodščine in pravice.

V "Sl. Svetu" je bilo napisano, da je "chikaška izjava" "trnek za dobro vado za ameriške Slovence". Kje je večji trnek in boljše vado? V Chicagi ali v Londonu ozir. kjer je podružnica Jugoslovanskega odbora? Kje se bolj ribari? Ves dotični odstavek, v katerem se nekaj govori o trnku in vadi zadene pristaje "Jugoslovanskega odbora" in nobenega drugega ne. Sploh ves konec dotičnega članka zadene nazaj dotičnega, kateri ga je pisal in raditega tudi končam z onim izrekom latinskimi, katerega pomen zadene najbolj ves "Jugoslovanski odbor": "Timeo Danaos et dona ferentes."

ODBOR ZA VOJNE INDUSTRIJE IZDELUJE SVOJ NAČRT.

Washington, D. C. — Odbor za vojne industrije je obdržaval prvo konferenco s predsednikom. Na konferenci so razpravljali o vojnih potrebščinah za Ameriko in zaveznike.

Konferenca je zaključila, da imajo zavezniški pri nakupih vojnih potrebščin tiste ugodnosti kot Amerika.

Proti temu zaključku so protestirali nekateri tovarnarji, ki pravijo, da Amerika jobiva material pod ceno na trgu.

Uradniki menijo, da se končno odkrije sistem, po katerem bo ena sama oseba kupovala za Ameriko in zaveznike.

Za zabavo in kratek čas.

Velika luknja.

Gost: Ej natakari, zahteval sem kruha z maslom in švicarskim sirom, a sira ne vidim!

Natakari: Nimate sira? Saj res ga ni. Oha, veste gospod, naš švicarski sir ima jako velike luknje, pa je kuharica gotovo pri rezanju sira zajela tako luknjo, in jo položila na vaš krožnik.

Dober svet.

Gospod Debelene je potožil zdravniku o svojih mnogih boleznih, ki ga tarejo.

Res je, — potždi zdravnik. — Vi ste bolni, pa bi lahko ozdravili, če bi sklenili, da ne potrošite

na dan več, kot deset grošev, katere si pa morate — sami zaslužiti.

Obrambno sredstvo.

Sodnik: Čemu ste pa prinesli s seboj to težko gorjaco?

Obtoženec: V pozivnici je stalo, da moram priti k obravnavi z vsemi obrambnimi sredstvi, katere so mi na razpolago. Hotel sem prinesiti sekuro, pa sem se premislil, ker sem menil, da za vas gospod sodnik je že taka-le gorjaca dovolj.

Zvita mamica.

Mati (hčerki, ki se je vrnila od sarkanja): —

To je bilo poslednjikrat, da si se sama z gospodom sodnim pristavom vozila! Dopustila si, da te je poljuboval, kaj ne?

Hčerka: All mamice, kako moreš vendar —

Mati: Ne taji nič; vsi gospodje so imeli led na brkah, samo on ne!

Zastopniki za "Prosveto."

Naši lokalni zastopniki so veli društveni tajniki in tajnice.

Potem so še naši lokalni zastopniki: Mike Plešho za državo Arizona. Frank Goranc za državo Arkansas. Jakob Šober za San Francisco in Oakland, Cal. Frank Mrgole za Chicago in Cicero, Illinois. Martin Judnich za N. Chicago in Waukegan, Ill. Frank Udovc, za Chicago, Ill. Louis Pogorec, Granite City, Ill. Joseph Moetar za Staunton, Ill. Andy Sprogar za srednji Illinois. Seljak Anton, za Franklin in okolico, Kans. Frank Wegel za Kansas. Jos. Art, za Broesy Hill, Kans. Jos. Mihelich za Greenland, Mich. Jakob Varoga za Ely, Minn. Max Martz, za Buhl, Minn. Jos. Kouma za Aurora, Minn. Jacob Ambrožič za Eveleth, Minn. Martin Champa in Frank Klun za Chisholm, Minn. Za Cleveland, Ohio. Peček John. Bršič Louis. Poljšak Leo. Pečenko Louis. Petan Anton. Vinc, Zurc, za Akron, Ohio. Frances Martinjak, J. Zupanc in Math Petrovich, Collinwood, O. Za državo Pensylvanijo so: Josif Ambrožič za Cannonsburg, Pa. J. Seržen, za Claridge, Pa. F. Stegovac, za So. Burgettstown, Penna. Louis Hribar, za Bessemer, Pa. Pavleček, Joseph, za Forest City, Pa. John Pisterick za Morgan, Pa. Fr. Žerovec za Kenosha, Wis. Joseph Kranc in John Keber za Milwaukee, Wis. John Miklich, Sheboygan, Wis. Fran Candek za West Allis, Wis. Jos. Leskover za Racine, Wis. F. S. Taucher za Wyoming. Splošno potovalni zastopniki so: Jos Hočevar, R. Pleterski in M. Kratinz. Louis Zakrajšek. Frank Ahlin za državo Pa., W. Va., Md. in N. Y. in v splošnem.

POZOR!

Ponaredbe so nevarno v vseh strokah, še posebno pri zdravilih. Ne riskirajte vašega zdravja s ponaredbami. Naš slovit krvni čaj je povzročil, da ga skušajo ponarejati. Ne jemljite drugega. Edino pravi je Von Schlickov Bolgarski - Krvni Čaj, znakom na vaskem zavrtku je H.H. Von Schlick. Narejen in jamčen samo od Marvel Products Co., 8 Marvel Bldg., Pittsburgh, Pa.

Pet mesecev zadostuje zavoj, ki ga pošljemo za \$1.00 vgotovini, znakom, ali Money orderu. Ako hočete pošljite zavarovati pošljite 10c več.

PAIN-EXPELLER

Učinkuje takoj silajljivo in prijetno. Jedino pravi a varstveno izsmak sidra. 36c. in 60c. v lekarnah in naravnost od F. AD. RICHTER & CO. 74-80 Washington Street. New York, N. Y.

POZOR!

Ponaredbe so nevarno v vseh strokah, še posebno pri zdravilih. Ne riskirajte vašega zdravja s ponaredbami. Naš slovit krvni čaj je povzročil, da ga skušajo ponarejati. Ne jemljite drugega. Edino pravi je Von Schlickov Bolgarski - Krvni Čaj, znakom na vaskem zavrtku je H.H. Von Schlick. Narejen in jamčen samo od Marvel Products Co., 8 Marvel Bldg., Pittsburgh, Pa.

POZOR!

Ponaredbe so nevarno v vseh strokah, še posebno pri zdravilih. Ne riskirajte vašega zdravja s ponaredbami. Naš slovit krvni čaj je povzročil, da ga skušajo ponarejati. Ne jemljite drugega. Edino pravi je Von Schlickov Bolgarski - Krvni Čaj, znakom na vaskem zavrtku je H.H. Von Schlick. Narejen in jamčen samo od Marvel Products Co., 8 Marvel Bldg., Pittsburgh, Pa.

POZOR!

Ponaredbe so nevarno v vseh strokah, še posebno pri zdravilih. Ne riskirajte vašega zdravja s ponaredbami. Naš slovit krvni čaj je povzročil, da ga skušajo ponarejati. Ne jemljite drugega. Edino pravi je Von Schlickov Bolgarski - Krvni Čaj, znakom na vaskem zavrtku je H.H. Von Schlick. Narejen in jamčen samo od Marvel Products Co., 8 Marvel Bldg., Pittsburgh, Pa.

POZOR!

Ponaredbe so nevarno v vseh strokah, še posebno pri zdravilih. Ne riskirajte vašega zdravja s ponaredbami. Naš slovit krvni čaj je povzročil, da ga skušajo ponarejati. Ne jemljite drugega. Edino pravi je Von Schlickov Bolgarski - Krvni Čaj, znakom na vaskem zavrtku je H.H. Von Schlick. Narejen in jamčen samo od Marvel Products Co., 8 Marvel Bldg., Pittsburgh, Pa.

POZOR!

Ponaredbe so nevarno v vseh strokah, še posebno pri zdravilih. Ne riskirajte vašega zdravja s ponaredbami. Naš slovit krvni čaj je povzročil, da ga skušajo ponarejati. Ne jemljite drugega. Edino pravi je Von Schlickov Bolgarski - Krvni Čaj, znakom na vaskem zavrtku je H.H. Von Schlick. Narejen in jamčen samo od Marvel Products Co., 8 Marvel Bldg., Pittsburgh, Pa.

POZOR!

Ponaredbe so nevarno v vseh strokah, še posebno pri zdravilih. Ne riskirajte vašega zdravja s ponaredbami. Naš slovit krvni čaj je povzročil, da ga skušajo ponarejati. Ne jemljite drugega. Edino pravi je Von Schlickov Bolgarski - Krvni Čaj, znakom na vaskem zavrtku je H.H. Von Schlick. Narejen in jamčen samo od Marvel Products Co., 8 Marvel Bldg., Pittsburgh, Pa.

POZOR!

Ponaredbe so nevarno v vseh strokah, še posebno pri zdravilih. Ne riskirajte vašega zdravja s ponaredbami. Naš slovit krvni čaj je povzročil, da ga skušajo ponarejati. Ne jemljite drugega. Edino pravi je Von Schlickov Bolgarski - Krvni Čaj, znakom na vaskem zavrtku je H.H. Von Schlick. Narejen in jamčen samo od Marvel Products Co., 8 Marvel Bldg., Pittsburgh, Pa.

POZOR!

Ponaredbe so nevarno v vseh strokah, še posebno pri zdravilih. Ne riskirajte vašega zdravja s ponaredbami. Naš slovit krvni čaj je povzročil, da ga skušajo ponarejati. Ne jemljite drugega. Edino pravi je Von Schlickov Bolgarski - Krvni Čaj, znakom na vaskem zavrtku je H.H. Von Schlick. Narejen in jamčen samo od Marvel Products Co., 8 Marvel Bldg., Pittsburgh, Pa.

POZOR!

Ponaredbe so nevarno v vseh strokah, še posebno pri zdravilih. Ne riskirajte vašega zdravja s ponaredbami. Naš slovit krvni čaj je povzročil, da ga skušajo ponarejati. Ne jemljite drugega. Edino pravi je Von Schlickov Bolgarski - Krvni Čaj, znakom na vaskem zavrtku je H.H. Von Schlick. Narejen in jamčen samo od Marvel Products Co., 8 Marvel Bldg., Pittsburgh, Pa.

POZOR!

Ponaredbe so nevarno v vseh strokah, še posebno pri zdravilih. Ne riskirajte vašega zdravja s ponaredbami. Naš slovit krvni čaj je povzročil, da ga skušajo ponarejati. Ne jemljite drugega. Edino pravi je Von Schlickov Bolgarski - Krvni Čaj, znakom na vaskem zavrtku je H.H. Von Schlick. Narejen in jamčen samo od Marvel Products Co., 8 Marvel Bldg., Pittsburgh, Pa.

POZOR!

Ponaredbe so nevarno v vseh strokah, še posebno pri zdravilih. Ne riskirajte vašega zdravja s ponaredbami. Naš slovit krvni čaj je povzročil, da ga skušajo ponarejati. Ne jemljite drugega. Edino pravi je Von Schlickov Bolgarski - Krvni Čaj, znakom na vaskem zavrtku je H.H. Von Schlick. Narejen in jamčen samo od Marvel Products Co., 8 Marvel Bldg., Pittsburgh, Pa.

POZOR!

Ponaredbe so nevarno v vseh strokah, še posebno pri zdravilih. Ne riskirajte vašega zdravja s ponaredbami. Naš slovit krvni čaj je povzročil, da ga skušajo ponarejati. Ne jemljite drugega. Edino pravi je Von Schlickov Bolgarski - Krvni Čaj, znakom na vaskem zavrtku je H.H. Von Schlick. Narejen in jamčen samo od Marvel Products Co., 8 Marvel Bldg., Pittsburgh, Pa.

POZOR!

Ponaredbe so nevarno v vseh strokah, še posebno pri zdravilih. Ne riskirajte vašega zdravja s ponaredbami. Naš slovit krvni čaj je povzročil, da ga skušajo ponarejati. Ne jemljite drugega. Edino pravi je Von Schlickov Bolgarski - Krvni Čaj, znakom na vaskem zavrtku je H.H. Von Schlick. Narejen in jamčen samo od Marvel Products Co., 8 Marvel Bldg., Pittsburgh, Pa.

POZOR!

Ponaredbe so nevarno v vseh strokah, še posebno pri zdravilih. Ne riskirajte vašega zdravja s ponaredbami. Naš slovit krvni čaj je povzročil, da ga skušajo ponarejati. Ne jemljite drugega. Edino pravi je Von Schlickov Bolgarski - Krvni Čaj, znakom na vaskem zavrtku je H.H. Von Schlick. Narejen in jamčen samo od Marvel Products Co., 8 Marvel Bldg., Pittsburgh, Pa.

POZOR!

Ponaredbe so nevarno v vseh strokah, še posebno pri zdravilih. Ne riskirajte vašega zdravja s ponaredbami. Naš slovit krvni čaj je povzročil, da ga skušajo ponarejati. Ne jemljite drugega. Edino pravi je Von Schlickov Bolgarski - Krvni Čaj, znakom na vaskem zavrtku je H.H. Von Schlick. Narejen in jamčen samo od Marvel Products Co., 8 Marvel Bldg., Pittsburgh, Pa.

POZOR!

Ponaredbe so nevarno v vseh strokah, še posebno pri zdravilih. Ne riskirajte vašega zdravja s ponaredbami. Naš slovit krvni čaj je povzročil, da ga skušajo ponarejati. Ne jemljite drugega. Edino pravi je Von Schlickov Bolgarski - Krvni Čaj, znakom na vaskem zavrtku je H.H. Von Schlick. Narejen in jamčen samo od Marvel Products Co., 8 Marvel Bldg., Pittsburgh, Pa.

POZOR!

Ponaredbe so nevarno v vseh strokah, še posebno pri zdravilih. Ne riskirajte vašega zdravja s ponaredbami. Naš slovit krvni čaj je povzročil, da ga skušajo ponarejati. Ne jemljite drugega. Edino pravi je Von Schlickov Bolgarski - Krvni Čaj, znakom na vaskem zavrtku je H.H. Von Schlick. Narejen in jamčen samo od Marvel Products Co., 8 Marvel Bldg., Pittsburgh, Pa.

POZOR!

Ponaredbe so nevarno v vseh strokah, še posebno pri zdravilih. Ne riskirajte vašega zdravja s ponaredbami. Naš slovit krvni čaj je povzročil, da ga skušajo ponarejati. Ne jemljite drugega. Edino pravi je Von Schlickov Bolgarski - Krvni Čaj, znakom na vaskem zavrtku je H.H. Von Schlick. Narejen in jamčen samo od Marvel Products Co., 8 Marvel Bldg., Pittsburgh, Pa.

POZOR!

Ponaredbe so nevarno v vseh strokah, še posebno pri zdravilih. Ne riskirajte vašega zdravja s ponaredbami. Naš slovit krvni čaj je povzročil, da ga skušajo ponarejati. Ne jemljite drugega. Edino pravi je Von Schlickov Bolgarski - Krvni Čaj, znakom na vaskem zavrtku je H.H. Von Schlick. Narejen in jamčen samo od Marvel Products Co., 8 Marvel Bldg., Pittsburgh, Pa.

POZOR!

Ponaredbe so nevarno v vseh strokah, še posebno pri zdravilih. Ne riskirajte vašega zdravja s ponaredbami. Naš slovit krvni čaj je povzročil, da ga skušajo ponarejati. Ne jemljite drugega. Edino pravi je Von Schlickov Bolgarski - Krvni Čaj, znakom na vaskem zavrtku je H.H. Von Schlick. Narejen in jamčen samo od Marvel Products Co., 8 Marvel Bldg., Pittsburgh, Pa.

POZOR!

Ponaredbe so nevarno v vseh strokah, še posebno pri zdravilih. Ne riskirajte vašega zdravja s ponaredbami. Naš slovit krvni čaj je povzročil, da ga skušajo ponarejati. Ne jemljite drugega. Edino pravi je Von Schlickov Bolgarski - Krvni Čaj, znakom na vaskem zavrtku je H.H. Von Schlick. Narejen in jamčen samo od Marvel Products Co., 8 Marvel Bldg., Pittsburgh, Pa.

POZOR!

Ponaredbe so nevarno v vseh strokah, še posebno pri zdravilih. Ne riskirajte vašega zdravja s ponaredbami. Naš slovit krvni čaj je povzročil, da ga skušajo ponarejati. Ne jemljite drugega. Edino pravi je Von Schlickov Bolgarski - Krvni Čaj, znakom na vaskem zavrtku je H.H. Von Schlick. Narejen in jamčen samo od Marvel Products Co., 8 Marvel Bldg., Pittsburgh, Pa.

POZOR!

Ponaredbe so nevarno v vseh strokah, še posebno pri zdravilih. Ne riskirajte vašega zdravja s ponaredbami. Naš slovit krvni čaj je povzročil, da ga skušajo ponarejati. Ne jemljite drugega. Edino pravi je Von Schlickov Bolgarski - Krvni Čaj, znakom na vaskem zavrtku je H.H. Von Schlick. Narejen in jamčen samo od Marvel Products Co., 8 Marvel Bldg., Pittsburgh, Pa.

POZOR!

Ponaredbe so nevarno v vseh strokah, še posebno pri zdravilih. Ne riskirajte vašega zdravja s ponaredbami. Naš slovit krvni čaj je povzročil, da ga skušajo ponarejati. Ne jemljite drugega. Edino pravi je Von Schlickov Bolgarski - Krvni Čaj, znakom na vaskem zavrtku je H.H. Von Schlick. Narejen in jamčen samo od Marvel Products Co., 8 Marvel Bldg., Pittsburgh, Pa.

POZOR!

Ponaredbe so nevarno v vseh strokah, še posebno pri zdravilih. Ne riskirajte vašega zdravja s ponaredbami. Naš slovit krvni čaj je povzročil, da ga skušajo ponarejati. Ne jemljite drugega. Edino pravi je Von Schlickov Bolgarski - Krvni Čaj, znakom na vaskem zavrtku je H.H. Von Schlick. Narejen in jamčen samo od Marvel Products Co., 8 Marvel Bldg., Pittsburgh, Pa.

POZOR!

Ponaredbe so nevarno v vseh strokah, še posebno pri zdravilih. Ne riskirajte vašega zdravja s ponaredbami. Naš slovit krvni čaj je povzročil, da ga skušajo ponarejati. Ne jemljite drugega. Edino pravi je Von Schlickov Bolgarski - Krvni Čaj, znakom na vaskem zavrtku je H.H. Von Schlick. Narejen in jamčen samo od Marvel Products Co., 8 Marvel Bldg., Pittsburgh, Pa.

POZOR!

Ponaredbe so nevarno v vseh strokah, še posebno pri zdravilih. Ne riskirajte vašega zdravja s ponaredbami. Naš slovit krvni čaj je povzročil, da ga skušajo ponarejati. Ne jemljite drugega. Edino pravi je Von Schlickov Bolgarski - Krvni Čaj, znakom na vaskem zavrtku je H.H. Von Schlick. Narejen in jamčen samo od Marvel Products Co., 8 Marvel Bldg., Pittsburgh, Pa.

RAD BI IZVEDEL ZA

dva brata moje žene in sicer za Antona in Mihaela Brecl. Eden izmed njiju se menda nahaja nekje v državi Ohio in drugi pa v Pennsylvaniji. Poročati jim imam nekaj zelo važnih stvari, zato prosim cenjene čitatelje, če kdo ve za njihovo naslov, da mi ga naznaui ali pa naj se mi sama javita, ako bosta čitali ta oglas. Moj naslov je Josif Podlesnik, Box 109, Croweburg, Kans. (3x Wed.)

Pri prehladih

vdrgnite vrat in prsi, kakor tudi stopala s Dr. Richter-jevim

PAIN-EXPELLER

Učinkuje takoj silajljivo in prijetno. Jedino pravi a varstveno izsmak sidra. 36c. in 60c. v lekarnah in naravnost od F. AD. RICHTER & CO. 74-80 Washington Street. New York, N. Y.

POZOR!

Ponaredbe so nevarno v vseh strokah, še posebno pri zdravilih. Ne riskirajte vašega zdravja s ponaredbami. Naš slovit krvni čaj je povzročil, da ga skušajo ponarejati. Ne jemljite drugega. Edino pravi je Von Schlickov Bolgarski - Krvni Čaj, znakom na vaskem zavrtku je H.H. Von Schlick. Narejen in jamčen samo od Marvel Products Co., 8 Marvel Bldg., Pittsburgh, Pa.

POZOR!

Ponaredbe so nevarno v vseh strokah, še posebno pri zdravilih. Ne riskirajte vašega zdravja s ponaredbami. Naš slovit krvni čaj je povzročil, da ga skušajo ponarejati. Ne jemljite drugega. Edino pravi je Von Schlickov Bolgarski - Krvni Čaj, znakom na vaskem zavrtku je H.H. Von Schlick. Narejen in jamčen samo od Marvel Products Co., 8 Marvel Bldg., Pittsburgh, Pa.

POZOR!

Ponaredbe so nevarno v vseh strokah, še posebno pri zdravilih. Ne riskirajte vašega zdravja s ponaredbami. Naš slovit krvni čaj je povzročil, da ga skušajo ponarejati. Ne jemljite drugega. Edino pravi je Von Schlickov Bolgarski - Krvni Čaj, znakom na vaskem zavrtku je H.H. Von Schlick. Narejen in jamčen samo od Marvel Products Co., 8 Marvel Bldg., Pittsburgh, Pa.

POZOR!

Ponaredbe so nevarno v vseh strokah, še posebno pri zdravilih. Ne riskirajte vašega zdravja s ponaredbami. Naš slovit krvni čaj je povzročil, da ga skušajo ponarejati. Ne jemljite drugega. Edino pravi je Von Schlickov Bolgarski - Krvni Čaj, znakom na vaskem zavrtku je H.H. Von Schlick. Narejen in jamčen samo od Marvel Products Co., 8 Marvel Bldg., Pittsburgh, Pa.

POZOR!

Ponaredbe so nevarno v vseh strokah, še posebno pri zdravilih. Ne riskirajte vašega zdravja s ponaredbami. Naš slovit krvni čaj je povzročil, da ga skušajo ponarejati. Ne jemljite drugega. Edino pravi je Von Schlickov Bolgarski - Krvni Čaj, znakom na vaskem zavrtku je H.H. Von Schlick. Narejen in jamčen samo od Marvel Products Co., 8 Marvel Bldg., Pittsburgh, Pa.

POZOR!

Ponaredbe so nevarno v vseh strokah, še posebno pri zdravilih. Ne riskirajte vašega zdravja s ponaredbami. Naš slovit krvni čaj je povzročil, da ga skušajo ponarejati. Ne jemljite drugega. Edino pravi je Von Schlickov Bolgarski - Krvni Čaj, znakom na vaskem zavrtku je H.H. Von Schlick. Narejen in jamčen samo od Marvel Products Co., 8 Marvel Bldg., Pittsburgh, Pa.

POZOR!

Ponaredbe so nevarno v vseh strokah, še posebno pri zdravilih. Ne riskirajte vašega zdravja s ponaredbami. Naš slovit krvni čaj je povzročil, da ga skušajo ponarejati. Ne jemljite drugega. Edino pravi je Von Schlickov Bolgarski - Krvni Čaj, znakom na vaskem zavrtku je H.H. Von Schlick. Narejen in jamčen samo od Marvel Products Co., 8 Marvel Bldg., Pittsburgh, Pa.

POZOR!

Ponaredbe so nevarno v vseh strokah, še posebno pri zdravilih. Ne riskirajte vašega zdravja s ponaredbami. Naš slovit krvni čaj je povzročil, da ga skušajo ponarejati. Ne jemljite drugega. Edino pravi je Von Schlickov Bolgarski - Krvni Čaj, znakom na vaskem zavrtku je H.H. Von Schlick. Narejen in jamčen samo od Marvel Products Co., 8 Marvel Bldg., Pittsburgh, Pa.

POZOR!

Ponaredbe so nevarno v vseh strokah, še posebno pri zdravilih. Ne riskirajte vašega zdravja s ponaredbami. Naš slovit krvni čaj je povzročil, da ga skušajo ponarejati. Ne jemljite drugega. Edino pravi je Von Schlickov Bolgarski - Krvni Čaj, znakom na vaskem zavrtku je H.H. Von Schlick. Narejen in jamčen samo od Marvel Products Co., 8 Marvel Bldg., Pittsburgh, Pa.

POZOR!

Ponaredbe so nevarno v vseh strokah, še posebno pri zdravilih. Ne riskirajte vašega zdravja s ponaredbami. Naš slovit krvni čaj je povzročil, da ga skušajo ponarejati. Ne jemljite drugega. Edino pravi je Von Schlickov Bolgarski - Krvni Čaj, znakom na vaskem zavrtku je H.H. Von Schlick. Narejen in jamčen samo od Marvel Products Co., 8 Marvel Bldg., Pittsburgh, Pa.

POZOR!

Ponaredbe so nevarno v vseh strokah, še posebno pri zdravilih. Ne riskirajte vašega zdravja s ponaredbami. Naš slovit krvni čaj je povzročil, da ga skušajo ponarejati. Ne jemljite drugega. Edino pravi je Von Schlickov Bolgarski - Krvni Čaj, znakom na vaskem zavrtku je H.H. Von Schlick. Narejen in jamčen samo od Marvel Products Co., 8 Marvel Bldg., Pittsburgh, Pa.

POZOR!

Ponaredbe so nevarno v vseh strokah, še posebno pri zdravilih. Ne riskirajte vašega zdravja s ponaredbami. Naš slovit krvni čaj je povzročil, da ga skušajo ponarejati. Ne jemljite drugega. Edino pravi je Von Schlickov Bolgarski - Krvni Čaj, znakom na vaskem zavrtku je H.H. Von Schlick. Narejen in jamčen samo od Marvel Products Co., 8 Marvel Bldg., Pittsburgh, Pa.

POZOR!</

KNJIGA

Pot k zdravju

bode kimalo pošla, kateri rojakov jo še vna, naj jo čim prej naroči. — Pošilja se brezplačno in poštne prosto. —

Ta knjiga poučuje kako se števati pred raznimi boleznimi in kako se obdržati s malimi stroški odstraniti. Ona je koristen svetovalec za moža in ženo, deklico in mladeniča.

Pismo s razločno pisanimi imeni in besedami pošiljajte na:

The Partos Pharmacy

160 — 2nd Ave. New York, N. Y.

VARNA HRANA ZA DECO ZA ČASA HUDE VROČINE

Deca ki se jih hrani iz steklenice morajo imeti vedno čisto hrano in enake kakovosti. Eagle Brand Condensed Mleko je čisto in najboljše kakovosti ter je bilo rabljeno kot hrana dece skozi 60 let.

Izrežite in pošljite ta oglas na Borden's Condensed Milk Co. New York, N. Y. In prejeti boste navodila v slovenskem jeziku, kako rabiti

Piše Gregor Korobač pl. Gajžla.

Začetkom idiličnih pasjih dni sem iskal generala Viljo po razbeljenih stepah Mehike. Revez se je zgubil in Mr. Carranza ponuja lep bakšiš onemu, ki ga najde. Splašil sem na stotine strupenih klopotič, prebrel cele gozdove bodečih kaktov in izprašal regiment temnokih senorit, pa nič nisem zvedel in našel nisem nič. Ravnotako sem iskal brez uspeha ekskralja Konstantina in njegovo veličanstvo Aleksandra, kralja vseh Grkov. Noben vrag ne ve za njiju. Navezadnje sicer ni nič čudnega, če se v tej splošni svetovni zmešnjavi kaj zgubi ali pa zameša. Popoldne 14. julija sem plul nad prijaznim mestom Joliet. V zvoniku je pritrkavalo, kot da se bliža kak velik narodni praznik, zato sem pristal, da zvem kaj to pravzaprav pomeni. Dospevali v hotel si preskrbim lokalni list in tam zvem, da je za drugi dan naznanil svoj prihod Mr. Veliki Šmaren. Tega bo treba pa počakati, sem si mislil. Ko se drugo jutro zbudim, vprašam porterja, da li je že prišel Mr. Veliki Šmaren, nakar mi odgovori da ga sploh ne bo prej kot čez en mesec. Da li se je zapoznil radi vojne ali izredno pozne in hladne pomladi, tistega pa nisem mogel zvedeti.

Kmalu po snoli tistih dni sem prifiljal z mojim gajžlanim repotom v uredništvo "Prosvete" in tam sem našel šef urednika, ki je grizel svičnik s takim divjim apetitom, kot da vživa fižol v stročji — po štiridesetdanskem postu. "Nikar, nikar," ga posvarim, "je za ti lahko škoduje in če pojesh preveč svičnikov pa tudi ne bo dobro za želodec". "Pa kdo bi se ne jezil", pravi nekoliko mirneje, če je ozmerjan kot pudelj za stvari, ktere se njega niti najmanj ne tičejo. Nek uradnik jednote je vprašal za povišanje plače, jaz naj požiram pa kikanje! Poglej tu, kaj mi piše nek dragi brat Hrvat iz Glehnooda, Ark. Če bo kranjski deželni glavar, ekselencia Žindra vprašal za povišanje plače, ako bo papež v Rimu zahteval več Petrovih novčičev, če bo kralj Culukafrov zahteval zvišanje civilne liste — kicali bodo mene!"

Predno sem vtegnil odgovoriti, vstopil je dr. Tavčar, pogladil kozjo brado in povedal ves navdušen, da je ravnokar patentiral neke vrste medicine — zoper iniciativizem, protestizem, kikanje in še celo vrsto drugih izumov, ki se zadnje čase zelo razširjajo med našim dobrim ljudstvom. Jaz sem se takoj ponudil, da grem z njim v kompanijo in pripomnil, da za vse slučaje bi si bilo dobro nabaviti še nekoliko svetovoznane "žavbe" medicine Vahtarja iz Clevelanda. Rabili bi jo seveda le v akutnih slučajah, ko navadne pilule več ne pomagajo. Ker se imenovana "žavba" s takim briljantnim "uspehom" rabi za rast brk in las, bi gotovo tudi pamet zrastle pa no njej.

Predno pa je bila tozadevna konferenca končana, pridirja sel in mi izroči brzojavko iz Hibbinga, Minn. Skoraj sem omedlel veselja, ko sem prečital vsebino brzojavke. Nek dober rojak v Hibbingu me je namreč lastnoročno imenoval zunanjim ministrom jugoslovanske republike. Jaz znam seveda biti hvaležen in sem dragemu rojaku takoj brzojavno odgovoril, da pridem ponj z mojim luftšifom in ga brezplačno popeljem na tisti otok v Pacifičnem oceanu, ki ga je Upton Sinclair priporočal za jerperge penzioniranih kraljev in cesarjev in ki do zdaj še nima drugih prebivalcev

kot ovee in baek. Ker vsa znamenja kažejo, da prideta tje v doglednem času tudi avstrijski Kori in nemški Vilče, priporočil jima bom rojaka iz Hibbinga za dvornega štifelpuearja. Njegove globoke ideje in vsestranske zmožnosti kažejo, da bo idealen e. k. štifelpuear!

Gajžla.

Najbolj važen pospeševatelj zdravja.

Pravilna teža človeškega telesa je najboljši dokaz, da je človek zdrav. Za rednost in težo ima pa naš želodec glavno odgovornost; če je želodec zdrav, odstranjuje vse slabe snovi ter s tem pripomore do normalnega delovanja naše krvi in živcev. Trinerjevo ameriško grenko zdravilno vino je pripomoček, ki stavi vedno želodec v red in pravi tir. To vino izčišča črevesje in utrjuje ves naš notranji sistem. Da je to vino tako priljubljeno je vzrok to, ker odpravlja zabasanost (zapeko), neprebavo, glavobol, migreno, nervoznost in splošno telesno slabost. Cena \$1.00 v lekarnah. — Če trpite vsled revmatizma, nevralgije, izpahkov, otiskov, otekline i. t. d. vzemite Trinerjev Liniment, ki va mbo zanesljivo kmalu pomagat. Cena 25 in 50c v lekarnah; po pošti 35 in 60c. Jos. Triner, izdelujoči kemist, 1333—1339 So. Ashland Ave., Chicago, Ill.

PRIPOROČAM SE

Slovenec in Hrvatom iz Milwaukee in okolice za obilen obisk. Pri meni dobite vedno dobre postrežbo. **Joe Radej**, 612 State St., Racine, Wis. — Tel. 5744. (Aug. 8-15)

ROJAKI POZOR!

Pri nakupovanju pohištva in vsakovrstnega orodja, dobite vedno pri nas vse po zmerno nizki ceni. Predno kupite kje drugje, oglejte si naše blago in ceno. Naš namen je vsem ustreči in zato prodajamo dobro in zanesljivo blago in vedno v zadovoljnost odjemalcev.

Za obilen obisk se vam priporoča

ANTON MAHNE,

trgovec z železnino, pohištvo in barvo
128 W. Lake St., Chisholm, Minn.

AKO KATEREGA

veseli igrati na nove **HARMONIKE**, tri vrste tipke, nemško uglasbene, izdelano lično in trpežno, domače delo. Pišite na **Louis Zakrajšek**, 803 W. Woodland Ave., Kokomo, Ind. (2x Wed.)

OPOMIN.

Opozarjam vse one, ki mi kaj dolgujejo, da se čim hitreje zglasijo osebno ali pismeno in poravnajo v najkrajšem času.

MARTIN JONTES

Boč 506 Livingston, Ill

Prijateljem iger.

Išla je knjižica: "Dve saloigri." Knjižica vsebuje torej dve igri in stane samo 25c. Ker pa je knjižica izšla le v omejenem številu, naj jo hitro naročijo oni, kateri nameravajo prirediti igre, da zaloga prej ne poide.

Naročilom je priložiti denar. Dobi se pri: **F. S. Tauchar**, 674 Ahsay Ave., Rock Springs, Wyo., ali pa: **A. J. Terbovec**, box 1, Cicero, Ill.

Naznanilo.

Vsem cenjenim slovencem in Slovenkam v Clevelandu in okolici se najtopleje priporočam, pri nakupu raznovrstne ženske in otročje obleke, suknj, spodnje obleke, nogavice, itd. Sveže blago, nizke cene, točna postrežba.

BENNO B. LEUSTIG

6434 St. Clair Ave., Cleveland, O

James F. Stepina, predsednik.
Christian R. Walbeck, I. podpreds.
Emanuel Beranek, II. podpreds.
Adolph J. Krassa, blagajnik.

Kavotofeljski odbor:
Michael Zimmer, predsednik
Emanuel Beranek
Dr. Anton Blazevic
Abel Davis
John Fucik
A. V. Geringer
John C. Krassa
James F. Stepina
C. R. Walbeck

AMERICAN STATE BANK

1828—27 Blue Island Ave., bliso 18-ste ulice
CHICAGO, ILL.

Glavnica in prebitok \$500, 10,00

ODPRTO: Pondeljek in v četrtek do 8½ zvečer vse druge dneve pa do 5½ popoldan

POZOR!

Radi nestalnosti cen kronske vrednosti, nam je nemogoče odrediti stalno ceno. Pošiljali bomo denar še nadalje po najnižjih cenah tekoče vrednosti kron. Uprashaite, ali nam pa pišite za ceno. Večje svote še po nižjih cenah.

Pošiljamo denar v stari kraj in jamčimo da se pošteno izplača ali pa Vam vrne

Direktna zveza s Prvo Hrvatsko hranilnico in posojilnico v Zagrebu in njenimi podružnicami.

Pošiljamo denar vojnim vjetnikom v Srbijo, Rusijo, Anglijo in Francosko. Govorimo vse slovanske jezike.

PAZITE IN HRANITE

Narodni izrek pravi: "Pazite na vaš beli denar za črna dneve." To pomenja toliko kakor prvo pazite in hranite dokler ste še zdravi in mladi, da boste imeli nekaj za stara in onemogla leta.

Vsak človek mora paziti in hraniti, ke le to je edina pot, ki vas vodi v neodvisnost. Prvi dolar, ki ga date na stran, se lahko ceni kot temeljni kamen poslojpa za katerim vsaki stremi. Dobro je vedno imeti na pametu narodni izrek ki pravi: "Zrno do zrna pogača: kamen na kamen palača". Najtežje je početek ali brez početka ni nikdar ničesar. Zatorej pričnite vlagati vaš denar še danes, ampak pazite, da ga nalogate v gotovo in varno banko. Z vlogo enega dolarja dobite vašo bauhno knjižico.

Mi sprejemamo denar na hranilno vlogo in plačamo po 3% obresti od njega.

Pošiljamo denar v Italijo, Rusijo in Francosko. Prodajamo prve posojilne mortgage (markeče) in dajemo v najem varne hranilne predale.

Sprejemamo upise za parobrodno potovanje v staro domovino po vojui.

KASPAR STATE BANK

1900 Blue Island Ave., Chicago, Ill.
Kapital, vloge in prebitok znaša nad \$6,000,000.

Edina Slovenska Tvrdba

Zastave, regalije, znake, kape, pečate, in vse potrebščine za druž. in jed. Delo prve vrste. Cene nizke. Slovenske cenike pošiljame zastonj.

F. KERŽE, 2711 So. Millard Avenue, Chicago, Ill.

Največja slovanska tiskarna v Ameriki je

NARODNA TISKARNA

2146-43-50 Blue Island Avenue, Chicago, Illinois

Mi tiskamo v slovenskem, hrvaškem, slovaškem, češkem, poljskem, kakor tudi v angleškem in nemškem jeziku. Naša posebnost so tiskovine za društvo in trgovce. "PROSVETA" se tiska v naši tiskarni.

FRANK STONICH

brat zlatarjev Jacoba in Johna Stonicha, se priporoča cenjenim rojakom širom Amerike.

Kadar potrebujete ali kupujete zlatnino n. pr. ure, verifika, prstane, broške itd., se obrnite name, ker boste dobili blago prve vrste.

VSE GARANTIRANO!

V zalogi imam, znake, prstane, priveške, broške raznih jedot in vres.

FRANK STONICH

7 W. Madison St., Savings Bank Bldg., Rm. 605, CHICAGO, ILL.

ST. CLAIR AV. JEWELRY

JOSEPH MARINCIC, lastnik.

5805 St. Clair Ave., Cleveland, O.

Slovenska trgovina z urami, zlatnino, briljanti, Columbia gramofonske plošče različnih jezikov, sprejemam v popravilo ure, zlatnino gramofone vse kar so tiše te stroke, delo jamtim. Kadar želite kupiti uro, zlatnino ali gramofon uprašajte mene za ceno, stane vas samo 2c po pošti, prihranite si strem dolarje. Ne pozabite geslo "svoj k svojim". Se priporočam. **JOSEPH MARINCIC**, zlatar, 5805 St. Clair Ave.

New York Dry Cleaning Company

BRATA KUNSTEL, lastnika
6220 St. Clair Ave., Cleveland, O.

PODRUŽNICA:
15305 Hale Ave.

Barvamo, čistimo, likamo in popravljamo moške in ženske obleke

TOČNA POSTREŽBA.

Se priporočava v obilen obisk vsem rojakom, Slovencem in Hrvatim članom S. N. P. J.

J. S. JABLONSKI, Fotograf
6122 St. Clair Ave. :::: 2303 Professor Ave.
CLEVELAND :: :: :: OHIO

The William Sitter Co.
Edina slovenska in korporirana zlatarska tvrdka.
6120 St. Clair Ave.
Cleveland, Ohio.

Velika zaloga finih ur, zlatnine in srebrnine, grafonov in plošč v vseh jezikih.
Naša posebnost dvostranske plošče, 7 palcev velike. Pišite po cenik.
Pri nas se dobijo denarne nakaznice (Money Orders) po isti ceni kot na pošti.
OPOMBA:—Naši zastopniki se morajo izkazati z našimi listinami, drugače jim ne verjemite, ako se predstavijo, kot taki.

Ali veste, kaj se godi dnevno po svetu? Ako ne, potem je to vaša krivda. Vse lahko izveste, ako se naročite na dnevnik "PROSVETA"! Prinaša svetovne novice in dnevne ameriške vesti. — List stane za celo leto \$3.00, pol leta \$1.50. — Zastopniki so vsi društveni tajniki in še drugi pooblaščenici. — Naslov za "PROSVETO" je
2657 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

5000 DELAVCEV
moramo preskrbeti s najboljšimi oblikami, katere izdelujemo sami po naročilu, kakor tudi s tovarniškimi izdelki po primeranih cenah. Najlakrejšje in priporočila
SLOVENSKA TVRDKA
JOHN GORNIK
6105 St. Clair Ave. Cleveland, Ohio

Tvrdba Belaj & Močnik
6205 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.
Velika zaloga najnovije mode panamskih slammikov in družih v zalogi.
Kakortudi spodnjega letnega perila, svilnatih srajc, kravat, nogavic, ovratnike, itd.
Vsak, kateri pride k nam v trgovino je točno in solidno postrežen.
Krojačnica prve vrste.
Cene jako zmerne.
Dajemo opeke S. N. Doma, Cleveland, Ohio.